MAZPULKS

ĒNES ŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM

1936

2. N.

BRILJANTI, PULKSTEŅI,
ZELTS, SUDRABS,
KRISTALS, DZINTARS,
ALPAKĀ.

Darbnīca pasūtījumiem un izlabošanai.

RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELĀ 4. TĀLRUNIS 26336

Lietojiet tikai **vislabākos**
veļas zilumus maisiņos un tabletēs

„Ozolzīle"

kuŗi uztur veļu līdz vecumam sniegbaltu.

Fabr. Rīgā, Dzirnavu ielā 115, tālr. 26973.

Mēbeļu ražošanas kooperātīvā sab.
L. Jaunavu ielā 1 un Kr. Barona ielā 44
Tālr. 20804 Tālr. 28488

Mēbeles

priekšzīmīgā izpildījumā, par mērenām cenām
Atvieglotī maksāšanas noteikumi
Lūdzu pārliecināties

Uzpērk no zemkopjiem un mazpulku dalībniekiem:

Baltos zirņus, I lab.,
Baltās pupiņas,
Ķimenes,
Koriandeŗi,
Majorānu,
Magoņu sēklas,
Kaņepes,
Anīsu,
Saules puķu sēklas,
Vietējos apiņus

K. A. Buss,

Miltu un koloniālpreču lieltirgotava,
Kungu ielā 23, tālr. 20829.

Domājiet laikus par pasūtāmiem

40% kalija sāls

daudzumiem

FERTIL·KALI

Izmantojiet Latvijas Zemnieku Kreditbankas kredītu
mākslīgo mēslu iegādāšanai

MAZPULKS

Latvijas Lauksaimniecības kameras mēnešraksts jaunatnei un mazpulku dalībniekiem
Iznāk katra mēneša 15. dienā
Redakcija un ekspedīcija: Rīgā, Baznīcas ielā 4-a. Tālr.: redakc. 21617, eksped. 22322
Abonēšanas maksa: Gadā Ls 2,—. Atsevišķs numurs 20 sant. Tek. rēķ. pastā 4564
Sludinājumu maksa: 1/1 lapas puse — Ls 100,—, 1/2 l. p. — Ls 50,—, 1/4 l. p. Ls — 25,—

2. (61.) Nr. 1936. g. 15. februārī VI g. gāj.

Panākumu atslēga

ARN. LŪSIS

Dažreiz mums liekas, ka dzīvē ir grūti izlaust ceļu uz labāku nākotni. Bet gluži tā tas nebūt nav. Saprotams, daudz spēka ir jāpatērē, daudz enerģijas un drosmes jāizlieto, līdz mums izdodas kautko sasniegt. Laime nekad nekrīt no gaisa, lai pēkšņi pārsteigtu cilvēkus un sagādātu tiem prieku. Laime ir jāizkaļ raženā darbā. Bet īstā panākumu atslēga ir daudz vienkāršāka, nekā mēs to bieži iedomājamies. Atstāstīšu mazpulku dalībniekiem kāda ievērojama Amerikas sabiedriskā darbinieka aizrādījumus jaunatnei, kas stājas patstāvīgā darbā un grib gūt sekmes un panākumus. Šie aizrādījumi kā 10 darba baušļi jāievēro arī katram mazpulka dalībniekam.

P i r m a i s. Izstrīpojat savā darba stundu vārdnīcā vārdiņu „paviršs." Katrs tev uzdotais darbs ir tava pārbaude. Šis darbs dažreiz var izlikties līdz beidzamai iespējai nenozīmīgs, tomēr veids, kādā tu to padari, zināmā mērā tevi vai nu cildinās, vai nopels.

Dažreiz notiek tā, ka novērotāji vērtē cilvēku pēc viņa izturēšanās niecīgās lietās, piegriežot mazāku vērību tam, kā tas pats izpilda svarīgus pienākumus.

Pastāstīšu attiecīgu piemēru no savas dzīves. Firma, kuŗai es kalpoju, ik dienas izsūtīja smitiem apkārtrakstu. Toreizējos apstākļos slapināmais sūklis pastmarku uzlīmēšanai vēl bija nepazīts greznuma priekšmets. Te pielietoja pirmatnēju veidu: markas bija jānolaiza ar mēli. No simts marku loksnes noplēsa strīpām desmit markas; to pusi, kuŗā bija līme, apslapināja ar mēli, un tad markas veikli uzspieda desmit aploksnēm.

Mēs sēdējām trijatā, rindā, un katru dienu ilgāku laiku ziedojām šim darbam. Būdams centīgs, es ieguvu izcilus spējas šai darbā, un man laimējās iegūt biroja marku līmētāja slavu. Markas, vienmēr tīras un pareizā stāvoklī, atrada savu vietu aploksnes labās puses augšējā stūrī. Divas, trīs reizes manīju, ka biroja vadītājs uzturējās mūsu darba vietas tuvumā. Man nebija ne jausmas, ka šis — priekš mums — augsti stāvošais vīrs varētu piegriezt vērību mūsu nenozīmīgajam darbam. Tad, pēc kāda laika, tiku iesaukts darba vadītāja kabinetā, kas man paziņoja priecīgo vēsti, ka, pateicoties manam čaklumam, enerģijai un noteiktībai markas līmējot, es, ārpus rindas, tiekot pārcelts uz atbildīgāku darba vietu.

O t r a i s: — i e v ē r o j a t l a b i, k a v i s l i e l ā k ā s p r o c e n t e s d o d t a s ī p a š u m s, k u ŗ u s a u c a m p a r „l a b o

slavu". Ja tas jums pieder, un ja to paturēsat, tad tas strādās jūsu labā automatiski un pie tam 24 stundas dienā.

Trešais: domājiet! Vingrinat savas smadzeņu atsperes tāpat, kā savus citus locekļus un muskuļus.

Ceturtais: šad-tad sēstaties mugurā savam fantāzijas kumeļam. Tā ieteicama vingrošana. Tā uztur jūs modrus un atver jaunus un interesantus redzes aplokus. Tikai to vien neaizmirstiet, ka esat mugurā ļoti nervozam lopiņam, kas stingri grožojams, lai tas jūs savos lēkšos nenomestu ceļmalā.

Piektais: — esat sagatavoti vienmēr visām varbūtībām. Bet arī pacietīgi. Nogaidat īsto brīdi. Mācaties gaidīt. Ievērojat visas iespējamības. Ar drošu roku tverat izredzes uz panākumiem, bet nedomājat pie katras pārmaiņas, ka tas jau ir panākums.

Sestais: uzlūkojat par savas garīgās dietes sastāvdaļu svarīgo „bezviltīgās domāšanas veida pienu." Lai paturētu cietu galvu dzīves cīņām, pašam nebūt nav jābūt cietam. Esat labi biedri un vienmēr godprātīgi. Nedomājat, ka citus pazemojot un kavējot, jūs tiksat uz priekšu. Jūs necelsaties uz līdzcilvēku padevīgi saliektām mugurām, bet gan uz viņu labprāt palīdzīgām rokām. Ja gribat celties augstāk, tad izmetat no savas dzīves laivas skaudības un ļaunprātības balastu. Šīs lietas ir ļaunākas, nekā slikts balasts. Viņas iznīcina katru lietu, ar kuru nāk sakarā un saēd arī jūsu apbruņojumu.

Septītais — nevairaties un netaupat sevi grūtā darbā. Neesat astoņstundu ļaudis, bet sargaties palikt par mašīnām. Darbs, lai arī tas būtu grūts, jums nenāks par ļaunu. Bet par ļaunu jums nāks tas, ja jūs savās domās, interesēs un dzīves gaitās turēsaties vienīgi iebrauktās sliedēs. Jūs vēl esat jauni. Varbūt jums ir ideāli. Dieva dēļ — paturat tos.

Astotais — interesējaties par vispār sabiedriskām lietām, piedalaties, cik tas iespējams, tanīs. Tas nav tikai jūsu, kā republikas pilsoņu pienākums, ka jūs uzņematies zināmu līdzatbildību par visu, kas valstī notiek, bet tas nāk arī jums pašiem par labu. Atsevišķa pilsoņa darbs tikai tad var zelt, ja valsts kuģis peld mierīgos ūdeņos, samērā lietpratīgi vadīts. Ja jūs valdīšanas kuģi apmētāsiet akmeņiem, tad darīsat ļaunu paši savam braucienam.

Devītais — dāvājat uzticību saviem līdzcilvēkiem, kamēr šaubas nav pamatotas. Pret atklātību, godīgumu un uzticību tumšiem nodomiem ir grūti pastāvēt. Nedomājat — ka veikala dzīvē — un vispār dzīvē — cilvēkam jāstaigā bruņotam no galvas līdz kājām. Visbiežāk gan to piedzīvosat, ka vairogs, bruņas, bruņu cepure u. c. būs nevērtīgs un nāvējošs smagums. Protams, zobenam jābūt asi trītam vienmēr, kaut arī tās reizes, kurās tas jāizvelk, par laimi atgadas diezgan reti.

Desmitais. Tiem, kuriem starp jums dzīvē labi veiksies, gribu sacīt pāris pamācošu vārdu. Materiālā pūliņa alga veikala dzīvē ir ļoti liela. Tā ir daudz lielāka par algu, ko saņem darbinieki citos darba laukos.... Bet materiālus panākumus guvuši un noteicošo stāvokli ieņēmuši, ierobežojat sevi un ievērojat arī citus, savas iespējamības izlietodami. Pierādat, ka līdz ar jūsu varas pieaugšanu, pieaug nevis paša personīgās intereses, bet gan rūpes par līdzcilvēku un sabiedrības labklājību.

Kaut tie, kuŗus dzīve un sacensība izvirzīs pāri pār jūsu biedriem, darītu visu, kas viņu spēkos stāv, lai viņu stāvoklis nepaliktu par mērķi skaudības un nenovēlības bultām no visu to puses, kam dzīve bijusi mazāk labvēlīga. Mēģinat vienmēr viņu uzskatus un jūtas saprast, cienīt un pēc iespējas nākt tiem pretim. Esat pacietīgi, palīdzīgi, pieklājīgi un miermīlīgi. Izvairaties no uzpūtīgas greznošanās, lepošanās ar savu naudu un — no iedomības.

Par visām lietām sargaties no bagātībai pielīpošās tieksmes atsalt un nošķirties no citiem. Rūpējaties, lai jūsu jūtas, centieni un simpātijas nepārkokojas, citādi jūs atsvešināsaties no līdzcilvēkiem un paliksat vientuļi. Lai tas jums paliek par likumu, būt nevien viegli sasniedzamiem, bet apsveicat katru kontaktu ar dienišķā darba pasauli, tādā ceļā tai pievienojoties un uzturot savu piederību pie tās...

Sveču mēnesī...

Meži un klajumi dūmakainas miglas pilni. Koku zaros krājas sarma, padaridama visu apkārtni palsu un necaurredzamu. Un tikai tad, kad pakalnos un ielejās iemirdzas retas ugunis, mēs jūtam un zinam, ka tur ir mājas, cilvēku mītnes. Tur ir siltums un dzīvība.

Ilksīm klabinādami pie ragavu galvām šur tur vēl steidzas vēlīni pajūgi. Ledus gālēm kažoku apkaklēs un uzacīs tur vīri atgriežas mājās un priekšnamā kā smagu nastu līdz ar sasalušām zirgu lietām nomet arī dienas darbu. Uz galda siltas kūp tējas glāzes un smaržo krāsnī ceptie miltainie kartupeļi un gaļas šķēles. Mežinieki grib spēcīgas vakariņas un saimnieces par viņiem rūpīgi gādā.

Un kad galds nokopts, tad priecīgas un nopietnas valodas mīdami, ikviens no mājiniekiem ieņem savu parasto vietu un nogrimst ziemas vakara darbā. Saimnieks lasa laikrakstu, lasa, lai visi to dzirdētu, arī tie, kam rokas griež linu vai pakulu grīstes jaunajām virvēm, lai dzirdētu vērpējas, kuŗu ratiņi tik miermīlīgi rūkdami satin savās spolēs smalkas dzijas. Lielā krāsns izstaro tik tīkamu siltumu un viņas tuvumā neviens nejūt Sveču mēneša spalgo salu, kas neatvairāms un mierīgs ielenc lauku cilvēku mītnes un viņu rāmo darba ritmu. Vakarētāji nejūt salu, viņi jūt tad tikai savu māju un viņas siltumu.

Kad tikām uz lielā ceļa, tad tik laidām ko nagi nes

Pārpratums (Turpinājums)

ANNA SARMA

Viktoram un Rutai noklausoties čigānietes bēdu stāstu paliek drūmi. Viņi domā gandrīz vienu un to pašu domu: „Kas būtu darāms, lai šo meža cilti padarītu par vērtīgiem pilsoņiem. Kāds būtu atrisinājums šai lietai?" tie prāto, bet neteic neko, lai nesarūgtinātu tā jau izmocītās sievietes un bērnus. Viktors tikai vēl grib zināt, kur palikuši viņu vīri, kā tās še vienas ieradušās. Atkal vecā čigāniete steidzas pastāstīt: „Uz tirgu, uz tirgu tie aizbrauca jau vakarrīt, manu balodīt."

„Kur tad vakar tirgus bij?" jautā Viktors.

„Mūrmuižā, Mūrmuižā, manu balodīt. Tagad jau pats zirgu pirkšanas laiks. Saimnieki apsējušies, visiem zirgi lieki. Tie sāk tos laist atkal vienu māju tālāk un čigāns var lētāk nopirkt."

Kamēr Dore stāsta, Lavra izģērbj bērnus, izgriež ūdeni no viņu drēbēm un tās izkaŗ uz auklas, kuŗa apstiepta ap krāsni. Mazie čigānēni skraida un lēkā kaili pa virtuvi, rotaļādamies ar kuplo kaķu saimi, kuŗa jūtas vēl omulīgāk, kad ieradušies rotaļu biedri. Viktors novēro šo skatu. Viņam nepaliek arī neievērots Lavras skaistums. Neraugoties uz slapām un netīrām drēbēm, tā tomēr izskatās daiļa.

„Tik glezns skaistums un tik netīra un mazvērtīga dzīve! Vai tas nav traģiski," viņš domā un Dores stāsts par abiem čigānu tēviem tam paliek nedzirdēts.

Viņš nosaka čigānietēm: „Ar labu nakti!" un dodas pie miera. Marija un Ruta rūpējas par nelūgtiem nakts viesiem. Tās atnes sausas un tīras drēbes čigānu saimei, kuŗas sagādā neviltotu prieku. Sevišķi laimīga jūtās mazā čigānu meitene Silva. Viņas prieks atrod ceļu uz Marijas un Rutas sirdīm un liek tām izjust Dieva tuvumu cilvēku vidū. Pāri palikušais vakariņu ēdiens ļoti noder izsalkušai čigānu saimei, kuŗa to notiesā ar lielu ēstgribu. Paēduši tie pateicas saimniecēm par viņu labo prātu un devīgo roku un novēl tām ilgu un laimīgu mūžu. Vēl abas saimnieces piekodina čigānietēm gulēt ejot nepiemirst aizslēgt durvis un dodas pie miera. Čigānietes palikušas vienas apspriežas. „Kad būsim guļas vietu uztaisījušas, tad tu un bērni ejat gulēt, es palikšu nomodā. Kad atjās mūsu vanagi, iziešu tiem pretīm un tad

jau lieta rādīs, kas būs jānokārto," saka Dore.

„Bet vai viņi ir pārliecināti, ka mēs še atrodamies un vai mūs nemeklēs mežā?" jautā Lavra.

„He! cielaviņ, tu vēl man esi tīrā dzeguzīte. Tev vēl nav īstas čigānu mātes naga. Man ar veco jau priekš tam bij norunāts. Ja būs lietus, būsim Ārīšos. Cilvēki žēlsirdīgi, pajumti dos. Ko tad čigānu māte var citādi rīkoties, tai dzīve jāparedz tāļu uz priekšu. Bet nu nāc iesim pēc salmiem," nosaka Dore un aizdedz lukturi. Lavra, kuŗas gara stāvoklis ir visai nospiests, neko neatbild savai vīra mātei, bet klusēdama tai seko. Viņa uzticas Dorei un prot novērtēt viņas rūpes un padomus.

Čigānietes atver šķūni un ierauga pašā klona vidū lielu peļķi, kuŗā mirkst arkli un ecēšas.

„Āre, še ūdens kā dzintars, nomazgāsim kājas," izsaucas Dore, un abas čigānu mātes ilgi nedomādamas uzsēšas uz arkliem un mazgā dubļainās kājas. Arī čigānu bērni atskrējuši un ar labpatiku bradā pa salmiem piebirušo ūdeni. Tad čigānu mātes sameklē sausus salmus un dodas uz istabu. Drīz melnsprogainās galvas atdusas uz mīkstiem, tīriem auzu salmiem un nogrimst sapņu valstī. Tikai Lavra sēž pie loga un nemierīgi raugās tumsā. Viņa tomēr bij pierunājusi Dori doties pie miera, lai pati pirmā varētu satikt savu vīru.

Visur apkārt valda dziļš miegs. Vēji rimuši un caur padebešu spraugām iemirdzas viena otra zvaigzne.

Lavra sēd un prāto: „Ko gan vīri būs samangojuši, vai jērus, jeb kādu puscūci," un Lavrai iedomājoties gardu cepeti, saskrien siekalas mutē.

„Bet varbūt tie atvedīs kādu drēbju baķi, arī tas nebūtu slikti," un Lavra sevi iedomājās jaunā skaistā kleitā. Viegls smaids pārlido viņas seju un tā vēl jo vairāk ilgojas vīra atgriešanos. Viņa atkal neatlaidīgi un dedzīgi raugās tumsā. Beidzot Lavrai liekas, ka tā kaut ko redzējusi kustamies sētā.

„Vai tie nav mūsējie?" Lavra tikko skaļi neizkliedz savu domu. Tad viņa klusi piesteidzas vīra mātei, kuŗas smagie elpas vilcieni liecina, kā tā ir iemigusi, un čukst: „Celies, celiès, mūsējie atjājuši!"

Dore pieceļas tādā steigā itkā tā nemaz nebūtu iemigusi un saka stingri: „Es iešu, tev jāpaliek še!" Tad viņa viegli atstumj Lavru no ceļa un iziet sētā. Lavra pieiet pie loga un nosēžas atkal uz sola. Viņas skats seko vīra mātei, kuŗa pazūd aiz žagaru grēdām. Lavru pārņem nepacietība. Katrs mirkls tai liekas — mūžība. Viņa sāk jau šaubīties, ka ir ko redzējusi. Viņa vēlas iziet sētā un pārliecināties. Tad atveras durvis un klusi kā gari ienāk abi čigāni un Dore. Lavra uzlec no sola, piesteidzas vīram, apķeras tam ap kaklu un čukst: „Mans mīļais Mika, kā es tevi gaidīju, kā baiļojos. Man šī diena bij gara un grūta kā pekles mocība. Cik labi, ka atgriezies spirgts un vesels."

„Nu redzi, manu cielaviņ, ka baiļojies velti. Mums ar Pēteri gāja labi. Nočiepām brašus kumeļus. Abi brangi kā līņi, slaidi kā līdakas. Zobi veseli kā krelles un nagi kā no tērauda. Mēs ar Pēteri jājām kā vētras nesti. Kad manām, ka kumeļi sāk gurt, tad tik piespiežam ar zābakiem ciešāk pie ribām. Kumeļi tad atkal dodas kā viesuļi. Par viņiem saņemsim labu naudu, jātiek tikai Bērzaunē. Tad nopirkšu tevim dzintara krelles un zīda šalli, bet sevim jaunu cepuri. Jaunais čigāns stāsta ar prieku un sajūsmu. Viņš noskūpsta karsti savu priekā starojošo sievu.

Lavra klausās kā noreibusi, tad viņa jautā: „Kur kumeļus noslēpāt?"

„Te pat šķūnī, manu cielaviņ. Šādā tāļumā un pie tik godīgiem ļaudīm neviens mūs nemeklēs. Rītu paturēsim še pat un uz to nakti dzīsim tāļāk," paskaidro Mika.

Arī Pēteris stāsta vecai Dorei kā viss izgājis: „Jau no rīta novēroju tirgū iebraucam bagātu saimnieku ar pārā jūgtiem brašiem kumeļiem. Teicu sevim: „Haidāri, tu nebūsi čigāna vārda vērts, ja šie kumeļi nebūs tavi." Sekoju bārdainam tēvainim. Novēroju, ka viņš bieži atstāj zirgus vienus. Staigā šur un tur, bet par nelaimi pēc neilga laiciņa klāt ir atkal, man jau sāka zust cerība, ka varēšu tos dabūt. Te dzirdu, viņš satiek jaunības draugu. Abi priecīgi, valodas un smiekli, smiekli un valodas, itkā tie būtu naudas maku pacēluši. Dzirdu, tie solās iet un iedzert. Domāju, lai tikai priecājas par jaunību, kumeļi būs mani. Tā arī bij. Kā viņš aizgāja, tā mēs ar Miku klāt un

zibeņātrumā izjūdzam zirgus. Tirgus laukumam pajājam mierīgi garām, bet kad tiekam uz liela ceļa, tad tik laidām ko nagi nes. Vienu reizi gan atpūtinājām mazliet, bet tad ar līdz šejienei vairs ne mirkli neapstājāmies. Tur lietus nelija ne lāses, tikai no Zaļā kroga ceļš sākās dubļains un jāšana bij grūtāka."

Tā sačukstās vēl kādu brītiņu čigānu ģimenes. Ar katru mirkli viņu valodas paliek klusākas un atbildes retākas, līdz visi iemieg dziļā miegā.

Gaisma jau manāma rīta pusē, bet Ārīšu mājas ļaudis guļ tik pat saldi kā pirmā nomidzī. Viņiem nav kur steigties. Steidzamie darbi padarīti. Arī čigāni jūtas drošībā. Mūrmuiža tāļu. Strautmaņi goda ļaudis, kas šē traucēs? Neviens neinteresējas, kas notiek sētā, bet sētā notiek daudz kas.

Tur iejāj četri vīri. Diviem rokā lukturi, vienam no tiem gara balta bārzda un kaila galva. Divi apbrūņoti ieročiem, viens no apbruņotiem sevišķi gara auguma. Tie piejāj šķūnim. Tad nolec no zirgiem. Garā auguma vīrs dod citiem rīkojumu:

Viņš saka: „Dēģi, nostājies pie mājas durvīm un vēro, ka neviens no tās neizkļūst."

Deģis noņem šauteni no pleca un iet, lai nostātos pie norādītā vietā.

Tad garais vīrs saka otram: „Uzlaužat durvis!" un stiprais pagastvecākasi Biezums atlauž atslēgu. Vīri ieiet šķūnī. Tur tie atrod nozagtos zirgus graužot slapjos salmus. Sirmais vīrs ar balto bārzdu piesteidzas kumeļiem, apskauj viņu kaklus, un raud prieka asaras. Zirgi liekas pazīst saimnieku. Viņi paceļ galvas un bubina priecīgi. Tie itkā stāsta savu bēdu stāstu par dzīvi pie citiem saimniekiem. Viņu spalva ir saķepusi un pārklāta izžuvušiem putu lēveņiem un dubļu pikām. Tie ir paguruši un izsalkuši.

„Mani mīļie lopiņi, kādi jūs man nomocīti, bet gan es jūs atkal izpūtināšu un atkopšu," runā Prikulis ar tiem, kā ar draugiem. Viņš paņēmis salmu žūksni tīra viņu spalvu.

Pagastvecākais Biezums saka: „To nu gan nebūtu es domājis, ka Strautmaņi var nodarboties ar tādām lietām."

„Jā, es ar esmu pārsteigts," saka policijas kārtībnieks Melnups.

„Nu ir redzams Strautmaņu godīgums, zirgi atrasti piesieti un aizslēgti viņu šķūnī," aizrāda Prikulis.

„Jā, nu jau viņi zagļu nosaukumu nopelnījuši, lai nu nes to uz gadu gadiem," piebilst Biezums.

„Nu, Prikul, pagaidām pietiks priecāties par atradumu, iesim pie vaininiekiem, lai sastādītu protokolu. Šurp nosūtīšu Deģi. Viņš ir stiprs un veikls, zirgus nekam neizdos," nosaka policijas kārtībnieks un dodas uz istabas pusi, Biezums un Prikulis tam seko.

Deģis modri stāv savā vietā, bisi turēdams gatavībā.

„Kas manāms istabā, vai nedzirdēji kādu troksni?" jautā policijas kārtībnieks Deģim.

„Viss kā izmiris, ne mazākā trokšņa," saka Deģis.

„Laikam kā iemiguši, tamdēļ guļ saldi. Mēs viņiem sekojām pa pēdām. Mūs šķīra no tiem kilometri pieci, seši. Vēl laimējās satikt cilvēkus, kas zagļus bij redzējuši un mums uzrādīja ceļu. Bez tam no Zaļā kroga dubļos pēdas bij skaidri redzamas un mēs pēc viņām tikai sekojām," pastāsta Melnups Deģim, kuŗu viņš bij pieaicinājis palīgā šepat no vietējiem saimniekiem. „Tagad ejiet pie zirgiem un tos apsargājiet, še mēs tiksim galā paši".

Pienāk Biezums. Viņš pieiet pie durvīm un klauvē, bet nekas neatbild. Strautmaņi neko nedzird. Viņi guļ kā nevainīgi bērni. Bet ne tā iet ar čigāniem. Tie zin visu un dzird visu. Kad meklētāji iejāja sētā, Dore tos tūliņ uzdzirdēja un sacēla savējos. Vīri metās bēgt, bet ieraudzījuši pie durvīm vīru ar šauteni atlēca atpakaļ un meklēja noslēpties turpat virtuvē. Miku Lavra gribēja noslēpt kumodes atvilktnē, bet tā izrādījās par mazu. Tad tas mēģināja līst krāsnī, bet arī to nevarēja. Beidzot Lavra izrāva dažus ķieģeļus no krāsns priekšas un tikai tad Mika tajā varēja ielīst. Viņa tam uz kājām vēl uzsedza slapjās drēbes un nu varēja teikt, ka tas ir drošībā. Daudz sliktāk gāja ar veco Haidāri. Visur izmēģinājies tas varēja noslēpties tikai līdz pusei aiz krāsns. Čigānietes to piesedz drēbēm un arī tas bija glābts.

Noslēpušas vīrus čigānietes apgulstas atkal uz salmu paklāja un liekas iemigušas dziļā miegā. Pie āra durvīm klauvējieni atkārtojas arvienu stiprāk. Pirmais tos sadzird Mārtiņš. Viņš piesteidzas pie āra

durvīm un izbrīnējies jautā: „Kas klauvējas, ko vēlaties?“

„Ātrāk, ātrāk, ver durvis! Ja nevērsi, uzlauzīsim!“ draud svešie ļaudis.

„Kas par izrunāšanos, vai neredzat, ka esiet pie svešām mājām un te jūs nevarat pavēlēt,“ nosaka Mārtiņš stingri.

„Ātrāk, vecais, vēl reiz tev saku, attaisi durvis, būs sliktāk, ka ar varu nāksies pie tevis tikt.“

„Tie nav labi ļaudis,“ domā Mārtiņš iztrūcies. „Jāsaceļ mājnieki, jāpaņem ieroči,“ un viņš steidzas istabā.

„Ceļaties, ceļaties, pie mums laužas ļauni cilvēki,“ tas uztraukts ziņo un meklē cirvi ar ko atgaiņāties.

Viktors paķēris šauteni, Rudis veļas vāli, Mārtiņš cirvi un dodas uz durvīm.

Marija pieskrej pirmā.

Viņa grib uzvarēt ar laipnību un jautā: „Ko ciemiņi vēlas, kas viņiem būtu sakāms?“

„Gan jau, Stautmanien, saproti, ko nu izliecies tik svēta.“

„Man liekas, tas ir pagastvecākais Biezums,“ viņa saka savējiem.

„Viņš būs piedzēries,“ saka Viktors.

„Nepalaid muti,“ atskan balss aiz durvīm.

„Te ir policijas kārtībnieks Melnups un pagastvecākais Biezums. Sapratīsiet, ka zagt nenākam, bet gan zagto atņemt.“

„Zagto atņemt?“ pie sevis atkārto Viktors izbrīnā. „Tie vīri nav pie pilna prāta. Agrāk viņus neielaidīsim, kamēr pārliecināsimies, ka tur ir tiešām kārtībnieks Melnups,“ nosaka viņš.

Ganu meita Milda uzdzirdusi, ka ārpusē stāv policijas kārtībnieks un pagastvecākais, pieķeras Rudim pie rokas un čukst: „Nāc, noslēpsimies pieliekamā kambarī. Citādi mums būs jāiet liecināt. Kur jau nāk policijas kārtībnieks, tur kaut kas nav labi,“ viņa ņemas iegalvot. Rudis nevar izšķirties. Viņam bēgt kauns. Bet Milda nerimstas. Viņa stāsta: „Pagājušo vasaru, kad dzīvoju pie Ruņģa, man iznāca visu vasaru braukāt un liecināt. Saimnieks dzērumā bij iesitis kalponei. Nemaz es nebiju klāt, bet tomēr bij jāiet un jāliecina. Es to vairs negribu,“ un meitene velk Rudi prom. Rudim patīk meitenes pieskāršanās un viņš tai paklausa. Tie noslēpjas pieliekamā kambarī.

Pie āra durvīm vēl iet vārdu maiņa. Beidzot Viktors attaisa durvis. Ironiski smiedamies ienāk trīs vīri. Viņi neatvainojas par rupjībām. Tie arī nesasveicinās, bet iet tikai istabā lepni un pašapzinīgi.

Strautmaņi ir pilnīgi nesaprašanā, ko viss tas nozīmē. Viņi klusi seko nelūgtiem viesiem. Ruta pasniedz tiem krēslus, pieceļ galdiņu un iziet apraudzīt mazos. Marija steidz izliet ūdeni no traukiem, kas pa nakti no griestiem piepilējuši pilni.

Viņš pielet pie durvīm un klauvē

Lai izbeigtu nesaprotamo un neērto izturēšanos, viņa ievada sarunas. Viņa stāsta par vakar vakara negaisu un postījumiem. „Kamdēļ palaidi virus zirgus zagt, tamdēļ saņēmi Dieva sodu," saka Biezums.

Marija dzirdēdama, ka viņus tik negodīgi apvaino ļoti uztraucas, un viņai izkrīt spainis ar ūdeni no rokām, apšļakstinādams klātesošos.

Viktors uzlec kājās, lai dotu Biezumam pļauku, bet policijas kārtībnieks, kas ir īsts milzis augumā un spēkā, to satur. Iznāk grūstīšanās un vārdu maiņa, kuŗā Strautmaņi nāk pie skaidrības, ka viņu šķūnī atrasti Prikulim nozagtie zirgi.

Strautmaņi paliek no izbrīna gluži mēmi un klusi.

„Nu sapratās gan reiz, ka mums viss zināms," saka Biezums un smejas pilnā kaklā.

Policijas kārtībnieks uzliek uz galda portfeli, izņem papīru un pildspalvu un sāk protokolēt. Pirmo viņš nopratina saimnieku Mārtiņu. Sākas parastie jautājumi: „Kā sauc, kad un kur dzimis, precējies u. t. t." Uz viņiem seko tik pat parastas atbildes. Bet kad Mārtiņam jāatbild uz jautājumu: „Kā Prikulim nozagtie zirgi nokļuvuši viņa aizslēgtā šķūnī," tas nezin ko teikt.

Viktors iejaucas un saka: „Nakti pie mums atnāca čigānietes ar bērniem, lūdza pajumti, ko mēs tām neliedzām. Iedevu viņām šķūņa atslēgu, lai paņem salmus, ko uztaisīt sevim guļas vietu. Viņas būs tur ievedušas zirgus".

„Zagļi bijuši vīrieši un tas arī saprotams, čigānietes ar bērniem uz rokām nevarēja zirgus nozagt. Jums jāatbild par. to, kas atrodas jūsu mājās," nosaka Melnups.

Prikulis, kas visu laiku bij vērojis Strautmaņus saka: „Kārtībnieka kungs, esmu pārliecināts, ka šie ļaudis ir nevainīgi. Nopratiniet čigānietes, kur ir viņu vīri."

„Jūsu lieta, Prikul, tagad klusēt, runāsiet, kad jautāšu," atbild skarbi Melnups. „Mums nav jāpierāda viņu vaina šai lietā, bet, lai nu viņi pierāda kā zirgi nokļuvuši viņu šķūnī".

Tomēr, neraugoties uz policijas kārtībnieka pārliecību par Strautmaņu vainīgumu, tas ir ar mieru čigānietes nopratināt pirmā.s

„Vai viņas pasaukt?" jautā Viktors.

„Nē, iesim tur. Man jāredz, kur viņas atrodas."

Visi dodas uz virtuvi, kuŗā pienestas mēbeles un maz brīvas vietas, kur nosēsties. Pie krāsns uz salmu paklāja guļ čigānu saime. Tā liekas nedzirdam ienācējus. Viņi elpo smagi un dziļi, kā saldā miegā aizmiguši. Melnie sprogainie mati un dzeltenie salmi, sajukuši vienā mudžeklī. Ienācēji nosēžas, kur kuŗais un ar interesi seko, kas tāļāk notiks, ko teiks čigānietes. Biezums pieiet pie tām, sauc, lai pieceļas. Bet nelīdz nekādi saucieni un jautājumi. Čigānietes liekas zem šā trokšņa guļ vēl saldāk. Tad Biezums ar spieķi pieskaras viņu papēžiem. Tas līdz, un abas meža karalienes pamostas. Viņas izliekas apjukušas un neziņā.

Dore jautā kā pusmiegā: „Kas noticis, kas lēcies, vai zibens iespēris, vai cita kāda lēkme gadījusies lielkungiem?"

„Ko nu niekojies, Dore, neesi jau maza meitene, ka nevari atmosties un attapties. Piecelies un pastāsti man vai tie ir tavi zirgi Strautmaņu šķūnī, un kur tos ņēmi."

Dore pieceļas sēdus un saka: „Ne mana māja, ne mani zirgi, tur ir saimnieks, kas par savu namu zin. Man pašai ir divi kumeļi, kuŗi mani nes, tie ir šie," un Dore uzsit sev pa kāju ikriem kā noplaukšķ vien.

Tad abas čigānietes pieceļas un nogludina ar roku saburzītās drēbes. No matiem izvilkdama salmu stiebru Dore saka: „Arē, pa nakti nosirmoju, kas to būtu domājis," viņa mēģina jokot. Tad viņa sāk gausties par čigānu likteni: „Vētra nopostīja telti, aiznesa iedzīvi, atkūlamies pie labiem ļaudīm, bet te mūs vājā lielkungi. Ak, tu čigānu sūro likteni!" viņa izsaucas.

„Beidziet nu gausties, nespēlējiet kumēdiņus!" policijas kārtībnieks uzsauc Dorei.

Tad viņš piesēžas pie neliela galdiņa, uz to uzliek portfeli, izņem papīrus, lai atkal rakstītu jaunu protokolu. Viņš piesauc čigānieti un sāk pratināt.

(Turpinājums sekos).

Atsauksmes sacensībai „Ciema vecākais"

Kā jau mazpulku dalībnieki zinās, ar 1. februāri izbeidzās atsauksmju iesūtīšana par stāstu „Ciemā vecākais". Ar šo mēnesi sākam jau iespiest „Mazpulkā" sacensībai domātās atsauksmes. Tās iespiedīsim bez parakstiem, atzīmējot tikai numurus nodrukāšanas kārtībā.

Mazpulku dalībnieku uzdevums nu būtu: uzmanīgi sekot atsauksmēm un pašiem sev atzīmēt, kas liekas labākais. Un tad, kad visas atsauksmes būs nodrukātas, redakcija uzaicinās mazpulku dalībniekus uz vienkāršas atklātnes paziņot par kādu numuru viņi nodod savu atzinību. Kuŗas atsauksmes saņems visvairāk balsu, tās paši mazpulku dalībnieki arī būs godalgojuši un Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa tiem piešķirs pag. g. pēdējā „Mazpulkā" izsludinātās godalgas.

1. atsauksme.

Stāstā daudz ierosmes ikkatram darba iesācējam. Jānis tēlots kā paraugs uzņēmībai, neatlaidībai un noteiktībai. Viņa centība apgādāt visus savējus palīdz viņam attīstīt rosīgu rakstūru. Par Jāņa sirdsizglītību labu liecību dod viņa spēja savaldīties tādos brīžos, kad par viņa labiem nodomiem un darbiem viņš saņem pārmetumus (mātes pārmetums par parāda atmaksu).

Atgriešanās no medībām pirmajā pavasarī ir traģiska tāpēc, ka būdams tuvu gala mērķim — savam ciemam, Jānis paliek pārdrošs un aizmirst Seta pamācību. Ar šo neveiksmi viņš iegūst atziņu, kā jārīkojas apdomīgi arī tad, kad mērķis šķietas jau sasniegts. Jāņa mātes iekārošana ar dēla gādību tikt itkā pie lepnākas dzīves, gandrīz sagrauj viņa darba centību. Jāņa garīgo līdzsvaru un uzticību sevim atgriež indiānis Sets. Sets, kaut gan ārēji netīrs un neuzticams, patiesībā ir sirdstīrs dabas bērns, kuŗš sastapdams Jāni atrod to sev par krietnu jaunāko biedri.

Ciema vecākais raksturots kā krietns, apdomīgs vīrs, kuŗš instinktīvai sajūtai par Jāņa sirdsskaidrību un centību neuzticas, bet to pārbauda. Tā kā Jānis viņu bieži apciemoja, tad vērojams, ka viņš bijis viens no galvenajiem Jāņa krietnā rakstura audzinātājiem. Novēlot savu māju Jānim ciema vecākais norādīja, ka Jānis ir tāds vīrs, kuŗu viņš vēlētos redzēt savā vietā un savā darbā.

2. atsauksme.

Vispārībā ņemot, šis stāstiņš ir ļoti pamācošs un audzinošs. Iesākot lasīt nosodīju ciema vecāko par to, ka viņš atprasīja Jānim parādu. Jānis ar savu ģimeni jau tā bija bezizejas stāvoklī un viņš vēl apgrūtina to ar jaunām rūpēm. Bet Jānim tas nāca par svētību. Lasot tālāk, sapratu ciema vecākā īstās domas. Jānis negribēja būt atkarīgs no citiem, tāpēc viņš strādāja, cik bija viņa spēkos, lai tikai drīzāk vārētu atmaksāt parādu. Un viņam sekmējās.

Godīgam un saprātīgam strādniekam vienmēr darba pilnas rokas. Tā arī Jānim. Jānis gribēja sagādāt mātei labākus dzīves apstākļus nekā tēva laikā. Jānim ir noteikts raksturs. Viņš negrib ar viltu, bet ar gōdīga darba nopelniem uzkāpt dzīves kalngalos. Ciema vecākais naudu atprasot ietekmēja Jānī dzīves sparu. Viņš gribēja, lai Jānis ar paša nopelniem tiek ārā no dzīves šaurumiem. Jo tikai tad var just īstu prieku un atpūtu, kad pats to pelnījis.

Ciema vecākam bija noteikts, stingrs raksturs. Aizdodot Jānim naudu medībām, viņš izlikās stingrs, gandrīz bargs, lai liktu Jānim manīt, ka viņam tiešām jāpūlas, lai varētu atmaksāt. Pazaudējot pirmā medījuma ādas, Jānis gandrīz krita izmisumā, bet tomēr nezaudēja spēkus, centās dzīvē vēl sparīgāk, lidz beidzot sasniedza domāto mērķi, viņa pūles atmaksājās ar augļu augļiem.

Arī mātei savs nopelns Jāņa dzīves izkopšanā. Tā bija pirmā, kas pamudināja Jāni strādāt tēva vietā. Sets, kas kā ciema vecākais izteicās, esot dzērājs un rupjš puisis, arī pret Jāni bija ļoti labs. Viņš deva Jānim labas pamācības, lai to nostiprinātu dzīvei. Šinī stāstā tēlotās personas nevienu nevaru atzīt par sliktu, sevišķi pret Jāni visi bija labi.

Visi man labi bija, kad es pats labs biju,
Visi mani naidinieki, kad es naidu cēlājiņš.

20. gadu simteņa vikings

Alēns Žerbo ir vīrs, kas meklē piedzīvojumus. Nav tādu briesmu, kas varētu viņam iedvest bailes, un viņa lielākais prieks ir — doties pārdrošos ceļojumos. Pats viņš ir spēcīgs, izturīgs un veselīgs. Tāds ir Alēns Žerbo, viens no pēdējiem vikingiem — piedzīvojumu meklētājiem uz jūras.

Alēns Žerbo uzaudzis St. Malo zvejnieku sādžā, Francijā. Jau no agras bērnības jūra ir tā vieta, kur viņš vismīļāk uzturās. Savā zvejnieka laivā viņš neapnicis braukā pa jūru gluži tāpat, kā lielpilsētas bērni skraida pa ielām un laukumiem. Kopā ar pārdrošiem Bretaņas zvejniekiem, Alēns Žerbo dodas bīstamos braucienos gar zivju bagātiem Islandes krastiem. Tā viņš jau kā bērns sāk mīlēt jūru.

Bet liktenis bija lēmis citādi. Alēns Žerbo aizbrauca uz Parīzi studēt un viņam vajadzēja kļūt par inženieri. Tad uznāca pasaules karš, kas pārvērta visu Eiropu vienā kaujas laukā. Kāda nejaušība šajā laikā viņu atšķīra no civilizācijas un Alēns Žerbo nolēma nekad vairs neatgriezties. Šis lēmums piepildījās.

Kādā angļu ostā Alēns Žerbo atrada vecu būru kuģi, kas kļuva par viņa mitekli. Tas bija vienmasta kuģis tikko 11 metru garš, 2,60 metru plats un nekādā ziņā nederēja tāliem braucieniem. Bet Alēns Žerbo nedomāja ilgi. Viņš to izlaboja, cik varēja, un devās savos ceļojumos no Gibraltāra uz Ņujorku. 101 dienu viņš pavadīja Atlantijas okeanā viens pats uz sava būru kuģa. Nav viegli attēlot šāda vikinga brauciena piedzīvojumus, kas atbilstu viņa drosmei un uzņēmībai.

Vientuļais braucējs ir reizē matrozis, stūrmanis unkapteinis. Viņš strādā pie būrām, uzstāda un ietur pareizo virzienu. Tajā pašā laikā viņam ir jāēd, jādzer un arī jāpagatavo ēdiens. Liekas, viss tas vienam cilvēkam ir par daudz. Un no visām pusēm pastāvīgi uzglūn briesmas. Viņu apdraud netikai vētra un lietus, arī karstā saule izkaltē kuģa plankas. Kad gāžas nebeidzamas ūdens straumes un visā kuģī nav vairs nevienas sausas vietas, kur paslēpties vai arī kad, noguris līdz nāvei no lielā karstuma, Žerbo guļ savā kabinē, tad kuģis pats meklē sev ceļu.

2500 jūdžu atstatumā no Ņujorkas, Alēns Žerbo atrod briesmīgu atklājumu: no 300 litriem dzeramā ūdens, ko viņš bija paņēmis līdz, 250 litri kļuvuši nelietojami. Nākošās nedēļas bija ļoti grūtas. Ārkārtīgs karstums un nepanesamas slāpes, bet dienā drīkst izlietot tikai 1 glāzi ūdens. Smags drudzis tik ļoti nogurdināja vientuļo jūras

braucēju, ka viņš nebija spējīgs vairs vadīt būras. Tikai lēnām viņš atspirga, lai turētos pretī jauniem pārbaudījumiem.

1200 jūdžu atstatumā no Ziemeļ-Amerikas krasta, Alēna Žerbo būru kuģis iekļuva negaisa joslā. Dienu dienā redzama tikai nežēlīgā jūra un briesmīgais negaiss. Vētra saceļ milzīgus viļņus kuģa priekšā, visa debess ir viena melna mākoņu siena un kuģim neiespējami tikt uz priekšu. Jau 30 stundas Alēns Žerbo nav aiztaisījis acis. Viņa rokas galīgi izmirkušas un rīkojoties ar būrām, tās šausmīgi sāp. Bet negaiss vēl nav sasniedzis savu augstāko pakāpi. Liekas, visa pasaule ir sacēlusies kājās. Par šiem briesmīgiem piedzīvojumiem Žerbo pats raksta savās piezīmēs: „Man likās, ka liktenis jau mani uzvarēs. Tas bija taisni tā ap pusdienas laiku. Kuģis mētājās šurp un turp. Piepeši pie apvārkšņa ieraugu milzīgu vilni, kas augstu pacēlies pāri citiem mirdzēja kā sudrabs. Izskats bija brīnišķs, bet reizē drausmīgs. Ar lielu troksni vilnis vēlās arvien tuvāk. Man bija skaidrs, ja es palikšu uz klāja, tad nāve neizbēgama. Vēl man bija laiks uzrāpties tauvā. Rīkojos drudžaini. Tikko es biju sasniedzis masta vidu, kad vilnis vēlās pār kuģi. Mutuļodams kuģis nogrima zem ūdens. Es jautāju sev, vai tas vēl celsies augšā?

Ap mani visapkārt bija tikai ūdens, tas līda man mutē, degunā, ausīs. Tad milzīgais vilnis attālinājās un kuģis pamazām izlīda virs ūdens. Es norāpos uz klāja un ieraudzīju tagad, ka briesmīgais vilnis bija norāvis kuģa priekšdaļu. Arī masts šaubīgi grīļojās, jo galvenā tauva bij kļuvusi vaļīga un tas varēja nolūst. Vējš vēl nemitējās un ar neticamu sparu tas pūta man sejā. Man bija grūti strādāt, lai pasargātu kuģi no bojā ejas. . ."

20 dienas ilga negaiss un vētra. Tad Alēns Žerbo nonāca Golfa straumes robežās. Daudzie jūras putni vēstīja, ka krasts nav vairs tālu. Beidzot kādā rītā no mākoņiem iznira sala un pēc dažām dienām būru kuģis sasniedza krastu. 72 stundas kuģa vadītājs atradās pie airiem.

Pēc šī lielā Alēna Žerbo jūras brauciena sekoja tūliņ nākošie citās jūrās. Polinēzijā viņš nodzīvoja vienu gadu kā vietējo iedzīvotāju virsaitis. Tad viņš devās klusā okeānā un šis brauciens nebija mazāk bīstams kā Atlantijas okeanā. Bet šī cilvēka izturība un griba bija neizmērojama.

Viņa tagadējā uzturēšanās vieta nav zināma.

Kautkur kādā okeanā peld maza jachta. Jachtas īpašnieks stāv pie stūres rata un raugas tālē, plašajā tālē, kas viņu vienmēr atkal vilina prom no Eiropas krastiem.

Dziesma

Tās dienas mirdzošās un skaistās,
Ko jaunība nes sevim līdz,
Kā rasas pērles spoži laistās,
Kā liega dziesma sirdī trīc.
Tās nezin bēdas, nezin skumjas,
Tām zilā debess pāri jumjas.

Kā vieglas dūjas spārniem baltiem,
Šīs dienas laimei pretim slīd.
Tās neaizskārt vēl vējiem saltiem,
Tām agri rietu iezvanīt:
Vēl tikai rīts aiz kalniem zvīļo,
Vēl dzīvi jaunās sirdis mīļo.

Bet ceļu to, kas ved uz sētu,
Kur šūpulis jums bija kārts,
To, draugi, vienmēr turat svētu,
Kā svēts jums sirmās mātes vārds.
Tad dzīves stundās tumšās, bargās
Jūs Dieva mīlestība sargās.

Arn. Lūsis

Piezīme: Šī dziesma dziedama meld.: „To mīlestības spēku sveicu"

Ja mēs paši dzīvē necenšamies kļūt uz priekšu, tad mēs nevaram žēloties, ja citi aizsteidzas mums garām

Indiānis — dzīvnieku draugs un sargs

Pelēkā Pūce pacienā savu draugu

Pelēkā Pūce — tā saucas viens no mūsu dienu indiāņiem, kas taisnību sakot ir tikai pusindiānis, jo viņa māte gan ir īsta indiāniete no apašu cilts Jaun-Meksikā, bet viņa tēvs skots. Par savu dzīves biedri Pelēkā Pūce izvēlējies atkal īstu indiānieti.

Pelēkā Pūce ir tikai 43. g. vecs, bet viņš savā dzīvē daudz ko piedzīvojis. Agrā bērnībā tas auga indiāņu vidū un bija viņu draugs. Bet Pelēkās Pūces tēvs turpretī strādāja kā izlūks un izdarīja lielus pakalpojumus baltajiem cīņā ar sarkanādaino tautu. Tomēr godīgā skota sirds beidzot sacēlās pret to cietsirdību, kādu baltie parādīja šajā cīņā ar indiāņiem un atteicās no izlūku pienākumiem.

Pelēkā Pūce pēc savas pārliecības un uzskatiem nostājās indiāņu pusē, bet pazemotie tautas brāļi reizē ar ziņkārību un neuzticību noraudzījās viņa gaišājā ādas krāsā, tāpēc Pelēkā Pūce atstāja tos un devās dzīvot Kanādas plašajos mežos. Pasaules kara laikā viņam vajadzēja atstāt savu dzīvi mežā, doties uz Franciju un cīnīties pret Vāciju. Šajās cīņās viņu divas reizes ievainoja, tomēr Pelēkā Pūce palika dzīvs un 1917. g. viņš atgriezās atpakaļ savā dzimtenē.

Sākās atkal Pelēkās Pūces klejotāja gaitas, bet drīz vien viņš no kustoņu vajatāja un mednieka palika par kustoņu sargu un draugu.

Par šo klejošanu viņš pats stāsta: „No 1926.—1929. g. es kanu laiviņā nobraucu apmēram 3200 km, un apmeklēju visdažādākos medību iecirkņus, bet līdzīgi daudziem citiem cilvēkiem, es neatradu nekā. Un kur vien gadījās sastapt kādu mednieku, visi vienmēr žēlojās par vienu un to pašu, ka nav vairs lielo meža zvēru. Patiesi, izgājis cauri visai zemei, es pārliecinājos par šo vārdu patiesību. Likās taisni neticami, ka tik īsā laikā ir iznīcināti veseli bifeļu bari, jo vēl gadus 10 atpakaļ viņi kuplā skaitā klīda apkārt. Arī bebriem neklājās labāk, gluži tāpat kā bifeļi, viņi

Bebrs vizinās laivā

piepeši pazuda. Un viss tas bija bises, indes un slazdu nopelns."

No tā laika Pelēkā Pūce medīja vairs tikai tik daudz, cik tas bija nepieciešami dzīves uzturam un kļuva par kustoņu, sevišķi par bebru draugu un aizstāvi. Viņš noķēra jaunu bebru, pieradināja to pie sevis un visos ceļojumos ņēma savu lutekli līdz, vienalga, vai viņš brauca pa dzelzceļu, ratos, vai gāja kājām.

Beidzot Pelēkā Pūce apmetās uz dzīvi kādā skaista ezera krastā, jo viņš šeit atrada labi ierīkotu būdu, kuŗu bija atstājusi kāda sen izmīrusi ģimene. Savam mīlulim viņš ielika upītē netālu no ezera vecu bebra māju, un palaida to brīvībā. Bet bija skaidrs, ka brīvība bebru vairs nevaldzināja. Vakaros, tikko kļuva vēsāks, pieradinātais bebrs pielīda pie būdas durvīm un pieprasīja, lai viņu ielaiž iekšā.

Vēlāk Pelēkā Pūce atrada vēl vienu ievainotu un pa pusei noslīkušu bebru, to viņš novietoja blakus savam mīlulim un agrā pavasarī abus kustoņus ielaida ezerā, bet viņi neaizmirsa savu kopēju un palika par sava labdaŗa mazajiem draugiem. Pelēkai Pūcei vajadzēja tikai iesaukties un tie no vislielākā attāluma izpeldēja malā.

Kad Pelēkā Pūce aizbrauca gaŗākā ceļojumā pa apkārtni, tad viņam atgriežoties, zvēri steidzās pretim un apsveica viņu priecīgām skaņām, vai arī sagaidīja viņu pie būdas durvīm, ziņkārīgi vēroja atnesto barību un nepacietībā skrāpējās zobiem un nagiem. Vislielākais prieks bebriem bija par apelsiniem, tikko viņi pamanīja tos, tad ar abām priekškājām mēģināja sagrābt pēc iespējas vairāk apelsinu. Viņi piespieda apelsinus pie sevis un grīļodamies steidzās katrs savu ieguvumu noslēpt, jo vairāk par vienu reizē tie apēst nevarēja.

Piens no pudeles garšo labi

Viens no bebriem, kuŗu Pelēkā Pūce atsvabināja no lamatām, bija sevišķi padevīgs. Lai gan viņš varbūt nekad nebija redzējis nevienu cilvēku, liekas, nabaga zvēriņš nojauta, kas ir viņa glābējs un sekoja Pūcem ik uz soļa. Naktī šis bebrs gulēja pie Pelēkās Pūces kājām un kad viņu ielaida ezerā, tas sekoja visur līdz un rāpās laivā iekšā. Savu mīlestību viņš pierādīja arī tādā veidā, ka laiku pa laikam uzrāpās Pelēkai Pūcei uz ceļgala, nopurinājās un izgrūda apmierinājuma pilnas skaņas.

Tā Pelēkā Pūce kļuva par bebru sargu un draugu Kanādā.

Bebru cietoksnis ūdens malā

Pilsētnieki — laukos

VILIS MIĶELSONS Lauberes mazpulkā

Arī Rīgas bērniem savi lauciņi

Pavasarī, kādu dienu, saņēmu jauku vēsti, kuŗu jau ar ilgošanos biju gaidījis. „Rītu jābrauc pēc Rīgas bērniem," tēvs sāka mums mājas ļaudīm stāstīt, „bet es gan esmu nodomājis neņemt, jo viņi esot lieli palaidņi un nemaz neklausot..."

Tomēr manas lielās kaulēšanās dēļ tēvs piekrita.

Kopā ar manu tēvu, kādā jaukā pavasaŗa vakarā, ieradās šie sen gaidītie, mazie pilsētas zēni — 8 gadus vecais Evalds un 9 gadus vecais Zigfrids. Tā kā bija jau vakars, tad arī neko nevarēja sākt ne darīt, ne apskatīt; bet vakariņas paēdušiem vajadzēja iet — manā istabā, kur viņus jau gaidīja divas gultiņas, lai varētu atpūsties pēc tālā Rīgas brauciena.

Tādēļ, ka laukos nebija ne viens, ne arī otrs bijis, ar nākošo dienu sākās mūsu ciemiņu Evalda un Zigfrida brīnumi.

Ak, brīnums! Brīnums ik uz soļa! Viņu jautājumi, mūsu atbildes.

Evalds pat rudzu lauku nepazina un noturēja par jaunu augošu mežu. Zigfrids, turpretī, aitu nosauca par teļu. Visur, kur vien acis vērās, bij izbrīna un nezināšana.

Pēc nedēļas mūsu zēni bija gandrīz jau tikuši skaidrībā ar lauku dzīvi. Evalds, kā drošāks un uzņēmīgāks, jau piektajā dienā pēc atbraukšanas drīkstēja ar zirgu braukt un arī jāt.

Tomēr visi šie pilsētnieku, mazo zēnu, brīnumi nav uzskaitāmi, ne arī aprakstāmi.

Cik nesaprotami bija lauki sākumā, tik ļoti saprotami tie bij projām braucot. Ko gan tagad viņi nezināja, ko nedarīja. Pazina ne tik vien rudzu lauku un aitu, bet noteica, kuŗas ir auzas, mieži, kvieši (pēc graudiem). Zināja, kas ir runkuļi, kādi izskatās un ko ar viņiem dara. Evalds pat govis „slaukt" prata; un kūtī pie slaukšanas drīkstēja un varēja tikko izslaukto, silto pienu dzert. Pat visus, visus lauku darbus viņi zināja.

Evaldam, Zigfridam un manam brālīšam Valdim katram bija savs „mazpulka" lauciņš, kuŗus paši vien apkopa, kā arī paši augļus ievāca. Un arī godalgas savā starpā no lauku onkuļa izpelnījās. Kaut gan šis nebija īstais mazpulks, tomēr viņi bija ļoti, ļoti sajūsmināti par šo darbu.

Cik jauki bij pavadīta vasara, tik bēdīga bij projām braukšana.

„Ak, kaut tādas Rīgas nemaz nebūtu!" Zigfrids sūrojās. Evalds turpretī vairāk raudāja vien, nekā runāja. Bet ne tik vien Evalds ar Zigfridu bij iemīlējis laukus, lauku darbus un lauciniekus, bet arī mēs lauku ļaudis mazos pilsētniekus. Beidzamā vēlēšanās katram no mums bija, kā pilsētniekiem, tā arī lauciniekam: „Uz redzēšanos nākošajā vasarā!"

Un tiešām, cik labi bij šie zēni, cik paklausīgi, rātni. Nākamo gadu es gribētu ieteikt visiem mazpulku dalībniekiem, neatrauties no šiem pilsētu bērniem, pamācīt viņus, dodot padomus, ne tikai zemes kopšanā, bet gan arī visur citur. Tad arī jūs redzēsat, cik mīļi viņiem var kļūt lauki un cik mums viņi var būt sirsnīgi draugi.

Darbs ir dzīves skaistums, prieks un laime

Meklēsim kaŗavīru kapu vietas

VIRSLEITNANTS LIKERTS

Tos kapus, tos kapus pieminat,
Kur sirdssķīstus varoņus guldinat!
Fr. Bārda

Strādājot katram savā ikdienas darbā, nemanot aiztek laiks, paiet dienas un nedēļas, paiet mēneši, gadi un gadu desmiti. Esošo nomaina nākošais, tiecoties pretim laikam un mūžībai. Pagājis ir lielais pasaules kaŗš, atbrīvošanas kaŗā izcīnīta Latvijas neatkarība, un nesen nosvinējām mūsu valsts 17. pastāvēšanas svētkus līdz ar to atklājot monumentālo Brīvības pieminekli, kas audžu audzēm stāstīs par to laikmetu un tām cīņām, kas ir izcīnītas un kuŗās savas asinis bagātīgi lējuši latvju tautas labākie dēli. Brīvības pieminekļis personificē līdz ar to visus šo cīņu varoņus visā kopumā. Neskatoties uz to, tomēr vajadzētu atrast un atzīmēt un kopt, kur un cik tas iespējams, atsevišķās varoņu dusas vietas un tāpat cīņu vietas, kas jau arī tiek darīts, bet jādara vēl vairāk. Daudz kas vēl jādara, jo ir ļoti daudz tādu vientuļu, ceļmalās, ar izdzisušiem, vēl tikko salasāmiem uzrakstiem un laika iespaidiem padotu kapa vietu. Apstaigājot Latvijas āres, esmu redzējis kapu vietas no pasaules un atbrīvošanas kaŗa laikiem, kas ir tieši ceļmalas grāvī, kur ganiņš uzspraudis alkšņa krusta zīmi, bet tomēr arī šai pašai kapa vietai esmu redzējis arī svētdienās un mirušo piemiņas dienās uzliktu vainadziņu. Ir kapu vietas meža vai lauka malā, kur tikai satrunējis krusts liecina, ka gadus 15—20 atpakaļ ir guldīts viens vai vairāki kaŗotāji. Ir arī kapu vietas Tīreļa purvā un noru malās bez jebkādām zīmēm, un dzird arī norādījumus: tur, kur tagad pļava un ganas lopi, tur atbrīvošanas cīņās aprakām nepazīstamus kaŗotājus. Šādu un līdzīgu gadījumu ir ļoti daudz, sevišķi tajās vietās gar Daugavu, Lielupi, Ventu, Misu, Tīreļa purvā un citur, kur norisinājās latvju tautai un valstij liktenīgās cīņas.

Atmiņas par šīm kapu vietām paliek gadu no gada mazākas, un jaunā paaudze darba steigā bieži paiet nozīmīgai vietai gaŗām.

Par visām šīm kapu vietām, kā zināmām un atzīmētām, tā arī neatzīmētām, vai tā būtu kapsētā, lielceļa, noras malā vai citur, ir pēdējais laiks savākt un kopot visas iespējamās ziņas; nākošam vēsturniekam tas dos vērtīgu materiālu šajā ziņā un nākošai paaudzei rādīs, cik dārgi maksājusi Latvijas patstāvība un brīvība.

Ilgas pēc pavasaŗa

Pavasar's, pavasar's,
Mūsu dzīves saules stars;
Kur tik ilgi kavējies,
Apciemot mūs nesteidzies?

Gaidam sniegu nokūstam,
Kokiem lapas uzplaukstam,
Ievas gravās uzziedam,
Lakstīgalu pogojam.

Gribam redzēt strautiņam
Ledus segu aizpeldam,
Strazdu bērzā svilpojam,
Cīrulīti trallinam.

Elmārs Straume,
Jāņavārtu mazpulkā

Sēras Skaistas mazpulkā

12. janvarī mirusi mūsu mazpulka dalībniece **Valentina Muižniece**. Apbedīšanā, kas notika 15. janvāŗī, piedalījās visi mazpulka dalībnieki. Mazpulka vārdā priekšnieks nolika vaiņagu.

Mūsu mīļā

Maiga Fuksis

mirusi 1936. g. 31. janvārī

Viņu mīļā piemiņā paturēs
362. Pētertāles mazpulks

Mazpulku dalībnieki — veseļošanās augu audzētāji un ievācēji

R. JĀKOBSONS, T. L. M. drogu noliktavas pārzinis

Sākot ar 1934. g. 1. aprīli, kad nodibināja T. L. M. drogu noliktavu, mazpulku dalībnieki ar lielu interesi nododas veseļošanās augu audzēšanai un savvaļā augošo augu ievākšanai. Cik lielā mērā šīs nodarbības mazpulkos pieaugušas, raksturo skaitļi: 1934. gadā mazpulki pārdevuši T. L. M. drogu noliktavai 42 dažādas drogas — kopā 288 kg par Ls 613,54, bet 1935. gadā jau 50 dažādas drogas kopā 1067 kg par Ls 1120,45. Lielākā daudzumā nodotas pašu audzētās — kultivētās drogas, bet savvaļā ievāktās — mazāk.

Uz priekšu ieteicams mazpulkiem piegriezt lielāku vērību savvaļā augošo drogu ievākšanai, jo tieši šis darbs mazpulkiem vispiemērotāks. Lai sekmētu savvaļā augošo drogu ievākšanu, mazpulku vadītājiem nepieciešami iepazīstināt mazpulku dalībniekus ar pašiem augiem, to ievākšanu, sagatavošanu un t. t.

Kumelīšu lauciņā (Misas-Dugānes mazpulkā)

Labs palīglīdzeklis ir mazpulka dalībnieka vadonis „Veseļošanās augi", kas par Ls 0,60 eks. dabūjams „Mazpulka" ekspedicijā. Līdz šim bieži atgadās, ka mazpulku dalībnieki ievāc nepareizus augus, vai arī pareizus, bet slikti tos sagatavo.

Daudzi mazpulki atkal cenšas ievākt daudzas drogas, bet ļoti niecīgos daudzumos. Ieteicams savākt mazāk šķirnes, bet lielākos daudzumos (vizmaz 1 kg no katras). Pirms stājas pie drogu ievākšanas, jānoskaidro: kādi augi visizplatītāki apkārtnē un vieglāki ievācami, un tad ievākt tikai tos, bet necensties ievākt retāk sastopamos, kas citos apgabalos ir varbūt vairāk sastopami un vieglāk savācami. Ar to ietaupa laiku un pūles. Arī droga tad pašam lētāk izmaksā.

Nododot drogas sevišķa vērība jāpiegriež pareizai žāvēšanai un uzglabāšanai, lai drogai būtu īsta krāsa un smarža. Par to, ka mazpulku dalībnieki spēj ievākt un sagatavot arī ļoti labas drogas, liecina atsevišķu dalībnieku sevišķi izcilus sasniegumi. Sevišķi labus kumelīšu ziedus u. c. drogas ir nodevuši: Plāteres un Zeltiņu mazpulka dalībnieki.

Atsevišķi mazpulku dalībnieki dažreiz piesūta drogas ļoti niecīgos daudzumos (dažreiz daži grammi). Ieteicams būtu visiem viena mazpulka dalībniekiem drogas iesūtīt kopīgi. Piem.: pēc liepu ziedu ievākšanas nobeigšanas savākt visus ziedus kopā un nosūtīt drogu noliktavai.. Tad arī sūtīšanas un naudas pārsūtīšanas izdevumi samazinātos.

Pēc ievākšanas drogas nav vēlams ilgi turēt mājās, bet tūlīt nosūtīt noliktavai jo daudzi uzglabājot drogas sabojā.

Daudz grēko arī pie iesaiņošanas. Ļoti bieži drogas vēl iesaiņo vecās papīra kulītēs, kur var atrast cukura, miltu un citas paliekas. Tādi gadījumi jānovērš. Drogas ir domātas dziedniecībai un tās jāiesaiņo tīrās kulītēs un papīros. Daudzi mazpulku dalībnieki izsacījuši vēlēšanos kultivēt indīgas drogas: velnābolu, driģenes u. c. Ar šīm drogām jābūt ļoti uzmanīgiem, lai pie ievākšanas nesajauktu ar citām drogām. Šos darbus izvest ieteicams tikai mazpulku vadītāju stingrā uzraudzībā.

Šogad ieteicams turpināt iesāktās kultūras, bez tam varētu paplašināt: piparmētru (Mentha piperita L.), driģenes (Hyoscyamus niger L.), arniku (Arnica montana L.). romiešu kumelīšu (Anthemis inbilis L.), plūšu ziedus no krāšņuma krūma (Sambucus nigra L) (ar melnām ogām, bet ne sarkanām), vilka ogu (Atropa belladonna L.), anisu (Pimpinella anisum L.), dārza ziepeņu (Saponaria officinalis L.), audzēšanu un ievākšanu.

Lai palētinātu drogu ražošanu būtu jāmēģina savvaļā augošos augus pārnest vienkopus un audzēt tīrumos un dārzos, p. piem.: baltās nātras (Lamium album L.) ziedus daudz vieglāk būs ievākt no šī zieda vienkopus kultūras, nekā salasīt atsevišķus augus gar sētmalām un c., tāpat rudzu puķes (Centaurea Cyanus L.), aptiekas veroniku (Veronica officinalis L.), dadžus (Lappa tomentosa Lamarek), arī krūkļu mizas (Rhamnus frangula L.) u. d. c.

Par savvaļā augošām drogām, to ievākšanas laiku, daudzumiem un cenām tuvākus norādījumus lasītāji atradīs turpmākos „Mazpulka" numuros.

Mans sinepju lauciņš

K. ENĢELIS, mazpulku līdumnieks Durbes mazpulkā

Doma — audzēt sinepes savā mazpulka lauciņā radās pēc tam, kad biju iepazinies ar šo augu dabā un dzirdējis, ka sinepes esot labs medus augs, tad man kā biškopim — par to bija pašam jāpārliecinas.

Sinepju sēklas dabūju no kāda mūsu mazpulka dalībnieka, kurš jau trešo gadu audzē sinepes. Sinepes iesēju tanī laukā, kur vāji bija pārziemojuši rudzi — 28. maijā. Art zemi nearu, tikai ar atsperu ecēšām krietni uzecēju, iznīcinot retos rudzu asnus, pēc kam vēl noecēju ar parastām ecēšām. Sinepes sēju izklaidsējā un iestrādāju ar ecēšām. Mēslojumu nedevu nekādu. Pavisam apsēju 180 m lielu lauciņu, jo iepriekšējā rudenī zeme rudziem bija stipri mēslota. Spradžus, kas bieži bojājot sinepju sējumus savā lauciņā nenovēroju. Cīnīties ar tiem sekmīgi var vai nu ar ļoti agru vai vēlu sēju. Sinepes pļāvu, kad tās nebija vēl pilnīgi nogatavojušās, jo baidījos no izbiršanas. Pēc pļaušanas sakrāvu lielās gubās un turpat uz lauka žāvēju. Nokūlu ar izsišanu. Lielākus daudzumus varot labi kult arī ar mašīnu. Izrādījās, ka mani 180 m² devuši 30 kg sēklu, ko pārdevu par Ls 0,50 kg, ieņemot Ls 15,—.

Ražošanas izdevumi bija šādi: pavisam patērēju 15 darba stundas ā 20 sant., kopā Ls 3,— citi izdevumi ap Ls 2,— kopā izdevumi Ls 5,—. Citā gadījumā gan še klāt nāks izdevumi par mēsliem, kas man, sakarā ar zemes izvēli, atkrita. Bet lielākos daudzumos, kuļot ar mašīnu, atkritīs daudz lieka darba, kas atkal ražošanu palētinās. Tā tad mani 180 m² devuši tīru peļņu Ls 10,—, kas kopā ar paša darbu dod atlikumu Ls 13,—. Pārrēķinot uz 1 ha, tīra peļņa līdzīgos apstākļos ir Ls 555,—. Piezīmēju, ka mana iegūtā raža, kas ir 1660 kg/ha tikai nedaudz pārsniedz vidējo, turpretim laba raža var pārsniegt par 2000 kg/ha.

Bez tam manā sinepju lauciņā bija labas ganības manām bitēm. Ja sinepes grib izmantot tikai bišu ganībām, tad gan tās der sēt vēlāk, nekā es to dariju. Bet vēlāk sējot stipri samazinās graudu raža. Manā sinepju sējumā sava daļa tika bitēm un graudu raža arī mani pilnīgi apmierināja. Sinepes lauksaimnieki var sēt arī zaļbarībai, jo sinepju zaļbarību var iegūt vismaz 2 nedēļas agrāk kā no pākšaugiem.

Laimīgā māte

Kādus putnus audzēsim

H. VELDRE

Salīdzinot ar citām lauksaimniecības nozarēm, putnkopībai ir tā īpatnējā un ievērojamā priekšrocība, ka tās ierīkošana neprasa ne daudz pūļu, ne arī lielus līdzekļus. Iesākot ar niecīgu putnu skaitu, samērā īsā laikā putnkopību var paplašināt līdz vēlamai robežai, jo putni ātri vairojas un tanī ieguldītais kapitāls ātri apgrozas.

Visus darbus putnkopībā var viegli veikt katrs zēns vai meitene, kuŗiem cits, smagāks darbs nebūtu pa spēkam. Tādēļ arī, sevišķi jaunatnei, ieteicams piegriezt lielāku vērību šai saimniecības nozarei, jo te paveras plašs darba lauks ikkatram, vienalga vai lauku vai pilsētu mazpulku dalībniekam, kuŗa rīcībā ir neliels gabaliņš zemes. Putnkopības ierīkošanai nav vajadzīga liela zemes platība; pat uz niecīga zemes stūrīša, ko dažreiz nav iespējams izmantot citam nolūkam, var turēt vistas, kas dod to turētājam nelielu, tomēr jūtamu ienākumu.

Viens no pirmajiem jautājumiem, uzsākot nodarboties ar putnkopību ir — k ā d u s p u t n u s a u d z ē t?

Ar v i s t k o p ī b u iespējams nodarboties katrā saimniecībā, kur šim nolūkam var ierādīt kādu zemes gabaliņu, un iekārtot piemērotas telpas ziemā. Patreizējos apstākļos vislielākos ienākumus var gūt ar vistu turēšanu, jo olu ražošana labi atmaksājas un paredzams, ka arī vistu gaļai būs iespējams atrast izdevīgu tirgu. Vistkopību ar labām sekmēm var ierīkot kā lielākās lauku, tā arī sīkajās amatnieku, biezi apdzīvotu vietu un pilsētu nomaļu saimniecībās; tādēļ šī putnkopības nozare ir visplašāki izplatīta. Sevišķa nozīme vistkopībai ir sīksaimniecībās.

Z o s u a u d z ē š a n a i nepieciešama lielāka zemes platība. Zosis ir veģetārietes. No agra pavasaŗa līdz vēlam rudenim tās var pārtikt gandrīz no ganībām vien. Tādēļ zosu turēšana labi atmaksājas tanīs

Baltās Leghornas

saimniecībās, kur tām var atvēlēt pietiekoši plašas ganības.

Pīļu turēšana atmaksājas tikai tur, kur saimniecībā vai tās tuvumā ir plašāks ūdens — dīķis, ezers, kāda upīte, kas bagāta ar ūdens augiem un dzīvniekiem.

Tītari mīl klejot. Tie necieš šaurus, ierobežotus aplokus. Ja iespējams tītariem ganīties lielākos augļu dārzos, plašās ganībās, birzēs vai kādā meža stūrī, to audzēšana var labi atmaksāties. Tītari ir labi barības meklētāji un tadēļ plašākās ganībās viņu uzturēšana vasarā iznāk lēta.

Visvairāk jaunos putnkopības draugus — mazpulku dalībniekus interesē — vistu sugas izvēle.

Iesācēji parasti mēdz jautāt —kuŗa vistu suga ir labākā? Uz to ir tikai viena atbilde — labāko vistu sugu nemaz nav; visas vispār atzītās un mūsu klimatiskiem apstākļiem piemērotās vistu sugas ir labas, ja tās iegādājamies no labām audzētavām, kur vistas pareizi audzē, kopj, ēdina un kur lielu vērību piegriež vaislas putnu izlasei. Skanīgais sugas nosaukums vien mums neko nedos, ja labas un atzītas sugas vistas vai perējamās olas iegādāsimies vāji nostādītās putnu saimniecībās, kas putnu ražības īpašības drīzāk sabojā, nekā izkopj to dējību.

Kādu ražību varam prasīt no tādām vistām, kas iegādātas no saimniecībām, kur pašam putnkopim nav noteikti zināms, cik tam katra vista izdēj gadā olu? Tādēļ visiem vaislas putnu vai perējamo olu pircējiem vispirms ir jāpārliecinas, vai audzētavā vistu dējību kontrolē vai nē.

Labu un atzītu vaislas putnu audzētavu sarakstus turpmāk katru pavasari un rudeni paredzēts publicēt lauksaimniecības žurnālos.

Vistkopībā pazīstami 3 virzieni: 1) olu ražošanas, 2) gaļas ražošanas un 3) vispārējais virziens. Katram virzienam ir izaudzētas resp. izkoptas īpašas vistu sugas un tadēļ arī visas vistu sugas iedala 3 galvenās grupās: a) Speciālās dējējvistas — audzē vienīgi olu ražošanai; to gaļa ir mazvērtīga: viņas neperē; tās ir ļoti dzīvas un kustīgas; olas visām dējējvistām ir baltā krāsā un beidzot, lai sasniegtu labu dējību ziemā — tās jātura ļoti labās un piemērotās kūtīs. Latvijā no šīm sugām visiecienītākās ir baltās Leghornas, bet mazāk izplatītas ir irbju krāsas Italijas un melnās Minorkas vistas.

b) Specialās gaļas sugas vistas, kā jau nosaukums to rāda, tur galvenām kārtām gaļas ražošanai. Ārzemēs visiecienītākā gaļas vistu suga ir lašu krāsas Faveroles. Mūsu apstākļos vistu audzēšana gaļai vien tik labi neatmaksājas, tadēļ Latvijā no šīs grupas vistām vairāk izplatītas ir dzeltenās vai baltās Orpingtonas, kas ir arī labas dējējas. Šīs sugas ir lēnaudzīgas un tadēļ ziemas olu ražošanai tās jācenšas perināt jau labi agri pavasarī — martā, vai aprīļa sākumā. Vistas ir ļoti lēnas; labi perē un vadā cāļus; olas nav sevišķi lielas, to čaumala gaiši brūna. Vienpusīgi ēdinot ar graudiem, kartupeļiem un miltiem vien — Orpingtonas ātri nobarojas, tādēļ jābūt uzmanīgiem ar

Rodailendas

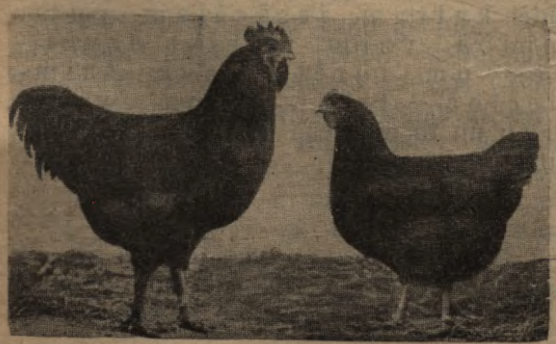

Dzeltenās Orpingtonas

Labas dējējas

šo vistu ēdināšanu, ja gribam tās izmantot olu ražošanai.

c) Vispārnoderīgās sugas vistas ar pilnu tiesību varam apzīmēt par īstām lauksaimnieku vistām. Tās labi dēj un arī gaļa tām ir pietiekoši laba. Vistas labi perē un vadā cāļus; olu čaumala gaiši līdz tumši brūna. Tās neprasa arī tik labus turēšanas apstākļus ziemā, kā speciālās dējējvistas.

No vispārnoderīgām vistu sugām Latvijā visvairāk audzē sarkani brūnās Rodailendas, bet pēdējā laikā arvienu vairāk ievērības izpelnas tumši brūno olu dējējas Barneveldes vistas.

Vistu caurmēra dējība ir atkarīga no putnu ēdināšanas, kopšanas, izlases u. c. apstākļiem. Katra saimniecības apstākļiem piemērota suga ir laba, ja tikai mēs protam putnus audzēt un kopt, citiem vārdiem sakot — esam paši labi putnkopji. No mazāk ražīgo vistu bara ar rūpīgu vaislas putnu izvēli, ņemot vaislai vienmēr labāko no labākā, iespējams pāris gados izaudzēt vērtīgas dējējas.

Vēl jāaizrāda, ka iesācēji ļoti bieži neapmierinās ar vienas sugas putnu turēšanu. Ir gadījumi, kur saimniecībā vienā laikā grib turēt 3, 4 un vairāk vistu sugas. Tāda raiba putnkopība sagādā daudz galvas sāpes putnkopim, it sevišķi pavasarī, kad jāņem olas perēšanai, jo katra suga tad jātur atsevišķā aplokā, lai putni nesakrustotos.

Neskatoties uz visām pūlēm, putnus grūti pilnīgi ierobežot un dažādu sugu putni tomēr ar laiku sakrustojas.

Divu tīru sugu krustojumu pirmās paaudzes vistas ir ļoti vērtīgas dējējas un tādēļ saimnieciski izdevīgi tās izmantot olu ražošanai. Bet tikai olu ražošanai! Ja lietojam krustojumu putnus vaislai — pēcnācēju ražība kritīs par apm. 30 % — un tad putnkopji, nezinādami iedzimtības likumus brīnas, kadēļ šogad vistas tik labi nedēj kā pērngad? Lai izvairītos no šādām kļūdām, jābrīdina katrs nopietns putnkopis no krustojumu lietošanas vaislai. Tādēļ katram iesācējam putnkopībā varu ieteikt izvēlēties un turēt savā saimniecībā tikai vienu vistu sugu un to pienācīgi izkopt — tad panākumi būs droši.

Saime gaida

Kopsim istabas puķes

V. NESAULE

Istabas puķes ziemas saulē

Kad gar jumtiem krājas gaŗas lāstekas, naktīs sprikšķ sals un uz logiem veidojas brinišķas ledus puķes, ikvienam tuvi un mīļi kļūst ziedi un zaļumi, gan podos, gan vāzēs.

Puķes, ziedi, zaļumi ir tie, ar kuŗiem apsveic cilvēku piedzimstot, un ar tiem viņu aizvada arī kapu kalniņā. Puķes rotā visu cilvēka dzīvi, tās var sastapt katrā mājā, ikvienā dzīvoklī. Ja arī ziemā mēs nevaram paši savā košuma dārziņā audzēt puķes un priecāties par to spilgto zaļumu un krāšņiem ziediem, tad tomēr iespējams daudzus, pat tādus augus, kuŗi mūsu klimatam nav piemēroti, audzēt istabā, podos.

Ir divas lielas podu puķu grupas. Vienas grupas puķes, kā piem.: vairogpuķe, mājas svētība (Aspidistra), alvejas (Aloe), ledus puķes (Begonia), cinerārijas (Cineraria), alpu vijolītes (Cyclamen), fuksijas (Fuchsia), hortenzijas (Hydrangea hortensia), mirtes (Mirtus), primulas (Primula) mīl vēsas telpas (5—6—8° C), mitru gaisu un ēnu vai sauli (piem.: Coleus, Heliotropium pasugas). Šīs grupas augus tad arī sauc par aukstās mājas augiem (puķēm).

Pie otras, tropu augu grupas pieder vairums palmu (piem.: Kentia, Cocos, Phoenix), bruņinieku zvaigznes (Amaryllais), podu sparģeļi (Asparagus), dracēnas (Dracena), filodendroni (Philodendron), klīvijas (Clivia), gumijas koki (Ficus), kaktusi, orchidejas, papardes u. c. Šie augi mīl ēnu, siltumu (15—18 C) un mitrumu vai sausumu (piem. dažas kaktusu ģintis).

Tā tad, audzējot vai izvēloties podu puķes jāraugās lai telpas audzēšanai būtu piemērotas. Aukstās mājas augus nevar audzēt siltās, pastāvīgi kurinātās telpās, un otrādi: siltās mājas (tropu) augiem, novietojot tos vēsās telpās rodās augšanas traucējumi (apstājas augums, lapu gali dzeltē, lapas nobirst).

Tāpat, samērā maz podu puķu panes lielu sausumu (piem.: hortenzijas, pelargonijas, daži kaktusi). Istabas puķu audzēšanai sevišķi nepiemērotas ir telpas ar centrālapkuri, jo tādās ir ļoti sauss gaiss. Te līdzēt var plašu ūdens trauku novietošana telpās, vai arī puķu bieža aprasināšana.

Puķu liešanai siltās telpās jāņem uzsildīts ūdens, vēsās telpās lej ar vēsu, bet

Papardes un kaktusi ēnainā sienas plauktā

sasalušus augus ar aukstu ūdeni vai sniegu. Nekad nevar pieļaut lai stāds, aiz ūdens trūkuma, sāktu vīst. Nevar liet arī pārliecīgi, sevišķi stādu atpūtas laikā (kad jaunās lapas pieaugušas, augums noslēdzies, līdz jaunas augšanas sākumam). Augšanas sākumā sāk liet vairāk un sevišķi stipri lej ziedēšanas laikā. Pēc liešanas zemes virskārtu uzirdina. Pārliecīgas liešanas sekas: zeme saskābst, sāk bojāties auga saknes, augs nobeidzās. Ja zemei skāba oža, var noņemt virskārtu un apmainīt pret svaigu zemi. To pašu dara ja podos parādās mazie, baltie dzīvnieciņi, kuŗi atrodami skābā zemē. Tādus podus tad lej mazāk.

Podu puķes parasti stāda piemērotā, spēcīgā zemē. Mēslošanas nolūkā zemei var piejaukt ragu skaidas, vai arī podus, puķu augšanas laikā, lej ar norūgušu govju mēslu vircu. No mākslīgiem mēsliem varētu sa-

stādīt un lietot šādu maisījumu: 2 svara daļas Čiles salpetra, 2,8 — sērskābā amonjaka, 1 — 40% kālija sāls un 2,1 — superfosfata. Ziedošu podu puķu mēslošanai var ņemt tikai pusi no uzrādītā Čiles salpetŗa un sērskābā amonjaka daudzuma. No šī maisījuma uz 1 litra ūdens ņem 1 gramu. Labāk mēslojumu ņemt vājāku un liet biežāk (1—2 reizes nedēļā), nekā ar pārāk spēcīgu mēslojumu kaitēt augam.

Telpās, parasti, visas podu puķes cenšās savietot gaismā, tuvu pie logiem, pat uz palodzes. Tas ne katru reizi ieteicams. Papardes, filodendrōnus, orchidejas, kaktusus var novietot uz galdiem, sienas plauktiem, jo tieša gaisma tiem pat kaitīga.

Palodzes vietu var atvietot zems puķu galdiņš pie loga. Podu puķes necieš straujas t° maiņas (caurvēju). Logu atverot plaukts vai galdiņš jāatvelk sāņus.

Apputējušu stādu lapas nomazgā ar mīkstu, mitru otiņu. Šim darbam piemērots apmācies, vēss laiks. Dažādie kaitekļi un slimības, parasti ir nepiemērotu augšanas apstākļu un nepareizas kopšanas sekas, tā piem. sausā vietā puķēm uzkrīt lapu utis, tripši, mitrumā un vēsumā — dažādas sēnīšu slimības. Svarīgi ir ievērot ikviena stāda sevišķās prasības, tad arī mazāk būs jācīnās ar kaitekļiem un slimībām.

Ja stāds ilgi audzis, piesakņojis podu, ieteicams augšanai sākoties to pārstādīt jaunā, spēcīgā un augam piemērotā zemē. Jauno podu ņem tikai nedaudz lielāku par līdzšinējo. Pēc pārstādīšanas zemi krietni salej un stādu dažas dienas tura ēnā.

Pa vasaru podu puķes ieteicams iznest aukā. Podus novieto ēnā vai saulē (atkarībā no auga īpatnībām), sakārto nn līdz podu malām ierok zemē. Podu ierakšana pasargā puķes no izžūšanas. Vasarā podus lej, mēslo, un rudenī, kad jāsāk baidīties no sala, nes atpakaļ istabās.

Smilšu ērkšķu ogainie zari un kāpu kviešu pelēkās lapas

Kaktuss zied

Klīvijas ziedu čemurs

Mazpulku dalībnieku pašreizējie uzdevumi

Agr. K. ĶIRSIS

Lai gan pavasaris tikko vēl nojaušams, tomēr katram mazpulka dalībniekam uz to laikus jāgatavojas. Atlikušais ziemas laiks jāizlieto to darbu nobeigšanai, ko katrs dalībnieks ir iesācis vai nu savas mājas vai ģimenes vēstures pētīšanā, vai citā kādā nozarē; tāpat amatniecības darbi un rokdarbi labi veicami pavasara pusē, kad dienas paliek garākas un gaišākas. Dažos mazpulkos vēl šopavasar sarīkos īpašas apmācības — kursus LLK speciālistu vadībā, kur kuplā skaitā jāpiedalās mazpulku dalībniekiem, lai mācītos tādus darbus, ko pašu mājās nav varējuši iemācīties, lai kuplāka, bagātāka būtu katra mazpulka dalībnieka novietne sava mazpulka darbu apskatē un lai nebūtu kauns sacensties ar citiem mazpulkiem rajona vai apgabala izstādē.

Sevišķi ilgstošo pieccīņu dalībniekiem jāizmanto atlikušais ziemas laiks, lai paveiktu tos darbus, ko ērtāk veikt ziemā, kā: akmeņu, grants un smilts pievešanu pagalma nosusināšanai un izbruģēšanai, materiālu sagādāšanu un pievešanu zemes drenāžai un labierīcību iekārtošanai saimniecībā un t. t. Kur sniegs nav liels vai arī jau nokusis, jāsteidzas uzņemt košuma dārziņa un visu saimniecības ēku atrašanās plāns, iesūtot to sava novada mazpulka inspektoram, kas to nodos dārzkopības speciālistiem noteikta košumdārza plāna izgatavošanai vai arī vajadzības gadījumā izbrauks uz vietas.

Laikus jau jāizšķiras arī par nākošās vasaras nodarbību. Lielākiem un vecākiem dalībniekiem jāmēģina atrast iespēja nodarboties lopkopībā. Dzīvnieku audzēšana pati par sevi ir interesanta nodarbošanās, kur gūst daudz vairāk pieredzējumu un atziņu, nekā dārza vai lauku kultūrās.

Izvēloties dārzu un lauku kultūras jāievēro, ka visiem **viena mazpulka dalībniekiem** (ja liels mazpulka dalībnieku skaits, tad var sadalīties grupās pa 10 dalībniekiem) **jāaudzē vislabāk viena, bet ne vairāk kā**

divas vienādas kultūras savā sacensības lauciņā. Par katru kultūru jāizdara pilnīgi atsevišķas atzīmes „mazpulka dalībnieka laukkopības un sakņkopības grāmatvedībā." **Viena mazpulka dalībnieka grāmatvedībā var rakstīt tikai par vienu kultūru.** Sacensības lauciņš nekad nedrīkst būt mazāks par 100 m² (izņemot mazpulka mazajos un pilsētu mazpulku dalībniekus). Ar audzējamo sacensības kultūru visiem dalībniekiem jāiepazīstas visos sīkumos: ar zemes sagatavošanu, mēslošanu, dēstīšanu vai sēšanu, apkopšanu, novākšanu, ražas uzglabāšanu, izlietāšanu u. t. t. un pēc grāmatvedības jāpārliecinās par kultūras ienesību, ražošanas pašizmaksu u. t. t.

Mazpulku dalībniekiem pie kultūru izvēles jāņem vērā, ka katram lauksaimniekam un dārzkopim jāprot pašam izaudzēt pietiekošā vairumā cilvēka uzturam lietojamie sakņaugi un dārzāji un rudeni, pielietojot dažādus pārstrādāšanas paņēmienus un uzglabāšanas veidus, jāprot tie uzglabāt visa gada patēriņam. Apvidos, kur to vēl neprastu un nedarītu, mazpulkiem jāiet ar priekšzīmi. Tāpat mazpulkiem jāpiegriež vērība to kultūru propagandai, kuru paplašināšana nepieciešama vai nu vietējo saimniecisko apstākļu dēļ vai arī valsts interesēs.

Vispār mazpulku dalībniekiem jāmācās izaudzēt visas tās parastās kultūras, bez kurām nevar iztikt neviena mūsu lauku saimniecība un jādara tas sistemātiskā kārtībā, saziņā ar mazpulku vadītājiem piesūtīto LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas apkārtrakstu.

Ārpus sacensības lauciņa (100 m²) var audzēt arī blakus kultūras pēc katra dalībnieka vēlēšanās un patikas. Par blakus kultūrām grāmatvedība nav obligatoriska.

Kultūras izvēloties jāpiegriež vērība arī tam, lai katrs mazpulka dalībnieks par savu (vismaz vienu) audzējamo kultūru, vai nu tā būtu sacensības vai blakus kultūra, iegūtu arī kādus ienākumus. Tad būs lielāka interese par darba izpildīšanu un arī pats dalībnieks iegūs savus personīgos līdzekļus gan mazpulka vajadzībām: „Mazpulka" abonēšanai, grāmatvedībai, nozīmes iegādei u. t. t., gan arī turpmākiem darbu pasākumiem mazpulkā. Pagājušā gada piedzīvojumi rāda, ka mazpulku dalībnieki ir pārdevuši un ienākumus guvuši par daudz un dažādām kultūrām: par gurķiem, tomātiem, mārrutkiem u. c. dārzājiem (galvenām kārtām tikai pilsētu tuvumā), par sīpoliem, kāpostiem, cigoriņiem (pieteicot jau laikus kaŗa spēka daļās un pārdodot par valdības noteiktām cenām), par kartupeļiem (agrīnās šķirnes pārdodot tuvumā esošo pilsētu tirgos; vēlinās iepriekš pieteicot un pārdodot spirta brūžiem), cukurbietēm, pupām, zirņiem, kaņepēm, magonēm, sinepēm, turku pupiņām, liniem, tabaku, apiņiem, pļavu auzenes sēklām, dažādām labībām, ārstniecības augiem (kumelīšu ziediem, piparmētru lapām, ķimenēm, koriandri, maijpuķītēm, majorānu), kā arī par dažādām dārzāju sēklām, ābeļu mežeņiem, ogulāju un rožu stādiem.

Arī šogad, vērojot pagājušā gada rezultātus, atkarībā no vietējiem tirgus apstākļiem un attāluma no satiksmes ceļiem, jāizvēlas katram mazpulkam īstā kultūra, kas dotu dalībniekiem savu ienākumu. Jāaizrāda, ka magones un sinepes gan šogad nevajadzētu daudz audzēt, bet kaņepes, linsēklas, kumelīšu ziedus un visas pļavu zāļu sēklas varēs

Jauni vaŗkaļi (Rīgas I. un Čiekurkalna mazpulku kursi)

Čakli lāpa zeķes (skat. pieccīņās)

nārdot par pieņēmīgām cepām neaprobežotos daudzumos.

Pirmā gadā katram mazpulkam ieteicams iesākt sacensību ar kādu vienkāršu kultūru, ko dalībnieki jau mājās redzējuši audzējam un jaunas, nepazīstamas kultūras jāaudzē vismaz vienu gadu kā blakus kultūras, lai vēlāk pārietu uz kādu kā sacensības kultūru.

Vienu un to pašu kultūru katram mazpulkam vajadzētu audzēt vismaz 2 gadus no vietas , bet ne vairāk kā 3 gadus. Audzējot kādu kultūru tikai vienu gadu, bieži vien tās labai ražai vai neražai ir gadījuma raksturs, jo vienā gadā nav iespējams pilnīgi iepazīties ar visām augšanas prasībām. Otru gadu audzējot visas auga prasības un īpatnības var labāk, pamatīgāk noskaidrot un gūt arī labākus panākumus. Trešo gadu audzējot kādu kultūru un vispār vecākiem mazpulku dalībniekiem, lai uz vietas savās saimniecībās varētu pārliecināties un salīdzināt paši savā starpā dažādu darba paņēmienu priekšrocību, dažādu mēslojumu un dažādu šķirņu nozīmi ražas pacelšanā, ieteicams izdarīt salīdzinošus izmēģinājumus. Saprotams, pie viena izmēģinājuma temāta jāstrādā pēc iespējas vairākiem dalībniekiem, tad šādiem izmēģinājumiem būs vērtīga un paliekoša nozīme, ne tikai pašam mazpulka dalībniekam, bet arī visā lauksaimnieku saimē.

Pilsētu mazpulkos kultūru jautājums jāpieskaņo katra mazpulka īpatnējiem zemes apstākļiem un attālumam no dalībnieku dzīves vietām, kā arī pašu dalībnieku interesēm un patikai uz kādu augu.

Pavasarim tuvojoties katram mazpulka dalībniekam pa vaļas brīžiem jāpagatavo stūra mietiņi, lai savu lauciņu tūlīt pavasarī varētu atzīmēt dabā, ja rudenī tas nebūtu izdarīts.

Iemērojot lauciņu, visapkārt tam jāatstāj arī mazs celiņš, vismaz 30 cm platumā, lai mazpulka dalībnieka lauciņš atšķirtos, nesaplūstu kopā ar pārējo saimniecības lauku un tam varētu ērti apiet apkārt. Stūru mietiņi jāgatavo visi vienādā garumā, vislabāk četrkantaini noēvelēti un nokrāsoti — apakšējais gals zaļā, augšējais — baltā krāsā. Vēlams pielikt pie sava lauciņa arī uzraksta dēlīti ar mazpulka nosaukumu, dalībnieka vārdu un uzvārdu. Mazpulka dalībnieka lauciņš ir paša dalībnieka kārtības izjūtas atspoguļojums. Ja dalībnieks pieradīs un mācīsies atzīt un turēt kārtību savā lauciņā, tad kārtība viņam būs mīļa arī visā dzīvē.

Citu darbs

ILO

Stingru roku vadīta ēvele gludina dēli, griež mīkstas skaidas

Kārtībā, tīrs un glīts ir tavas mājas iebraucamais ceļš. Tādam tam jābūt, jo viņš dod pirmo iespaidu par māju, par mājas iemītniekiem.

Ceļš ir tā saite, kas tevi, tavas mājas vieno ar pasauli. Bez satiksmes jau iztikt nevar. Tev jāved pārdot savi ražojumi, tev jābrauc iepirkt citu ražotas mantas, tev jābrauc skatīt citu darbs un darināsi, redzēsi, ka viegli vis neslīd, drīz būs rokas jāatpūtina un jārauga delnu āda.

Šo ēveli ar noapaļoto zobu, kurš plēš biezu, rupju skaidu sauc par s k r u b i, to lieto pirmajam rupjās virsmas nolīdzinājumam. Šim ir taisni zobi, tās ir g l u d ē v e l e s, dažas no tām garas, dažas īsas, dažas ņem biezāku, dažas plānāku skaidu. Arvien smalkāku skaidu ņemot, koka virsmu nolīdzinā pavisam gludu. Tev, mājas vajadzībām, tik daudz viņu nevajadzētu, pietiktu ar kādām divām. Un te redzi ir v e i d ē v e l e s ar dažādi izcilņu un gropju veida darinātiem zobiem.

Otrs svarīgākais galdnieka rīks ir zāģis. Viņi te pakārti pie sienas. Šo tu pazīsti, tas ir r o k a s z ā ģ i t i s, („fuksītis"), tie iespīlētie ir dažādi galdnieka zāģi, gan zāģēšanai koka šķērs- gan garenvirzienā, bet šo pavisam šauro sauc par v e i d z ā ģ i („šfeifzāģi"), ar to izzāģē caurumus, ripas, dažādus veidojumus.

Kādi rīki tad vēl te ir? Bez s t ū r e ņ a („vinķeļa") galdnieka darbs nav iespējams, tāpēc viņu te vesels pusducis. Šis ragainis ir s l i e d v i l c i s, ar to novelk zīmi līdz kurai jāēvelē vai pa kuru jāzāģē. Tev

jumi. Katrs gan dzīvo savu dzīvi, strādā savu darbu, bet lai visam tam būtu paliekoša vērtība, viss tas jāliek kopā, tā kā to teicis Virsvadonis: „katrs savā darbā, visi valsts darbā."

Ceļš ir tas, kas mūs un mūsu darbu noved pie citiem, saved mūs kopā. Lai šoreiz ceļš aizved mūs pie galdnieka.

GALDNIEKS

Pieturi, tepat viņš dzīvo, to jau redz no sakrauto dēļu blāķiem. Kas tur tā gaudo? Tā ir ēvelmašīna. Nu iesim iekšā!

Redzi tur tas melnais metalla lācis telpas vidū, tā ir tā mašīnēvele, kas dzied to skarbi rūcošo dziesmu. Milzīgā ātrumā griežas ēveles zobs un nepārtrauktā strūklā met skaidas. Kā taisns neiespaidojams soģis, viņš ņem nolemto tiesu, to negroza ne līkums, ne zars; gludi noņem tik, cik vajaga, ne vairāk, ne mazāk.

Galdniekam acumirklī nava vaļas, viņš atļāva apskatīt darbnīcu. Iesim, pavērosim.

Kādas mīkstas ēveļu skaidas. Tu jūti kā viņas smaržo? Tikama, spirgta sveķu smarža! Iesim pie s k r ū v g a l d a („skrūvbeņķa"), tas ir galdnieka darba galds. Arī tev tāds būtu jāiegādā. Kārtīgā saimniecībā rokas darbs bieži nāk priekšā, bet bez skrūvgalda labi ko pastrādāt nav iespējams.

Kādi tad viņam te ir tie darba rīki? Svarīgākais galdnieka rīks ir ēvele. Stingri rokās ēveli turot viņš šķeļ skaidu pēc skaidas, sākumā biezas, cietas, vēlāk plānas, mīkstas. Viegla lieta! Sakāmvārds arī saka: „ēvele viegli slīd 'pa dēli." Kad pamēģi-

mājās arī ir kalts, bet te viņu ir vairāk, kā laba tiesa. Kalšanai dzelzs veseri nelieto, šai vajadzībai lieto k l a u ģ i — koka veseri. Tie ir svārpsti un urbji, tos tu pazīsti, kloķurbi arī. Kas tad šis par rīku? Tas ir z o b l o c i s, ar to izloka zāģa zobus („ceļu"). Katliņš un katliņā vēl viens katliņš. Tas ir līmes vārīšanai, lielajā ūdens, mazajā līme, tā karstums nava par strauju. Tagad gan bieži lieto aukstlīmi, tā nav jākarsē, iejauc aukstā ūdenī un pēc ceturkšņa lietā.

Bet kas tad te par aptieku? Tās ir dažādas koka skaistumzāles. Gludi noēvelēto koku vēl nogludinā ar k a s e k l i („cīkliņu"), stikla papīri, p u m i ķ i („bimšteinu") un tad krāso ar eļļas krāsu vai arī nolako ar laku vai uzpulierē ar politūru. Ja dabīgā krāsa nepatīk, tad pirms lakošanas vai pulierēšanas koku pārvelk ar kādu krāsainu k o d n i („beiči").

Šajā plauktā kā veikalā dažnedažādas mantas: dažādas naglas, skrūvītes, mēbeļu apkalumi, viras, kāsiši („āķi"), iekaļamās atslēgas ar slēdzeņiem, plāksnītes („šiltītes").

Te sarindotie koki ir durvju un logu daļas, redzi cik kārtīgi pēc mēriem un zīmēm katru apstrādā. Tikai tad, ja katra daļa par sevi ir labi izgatavota, arī izgatavotā lieta būs laba. Vienas veselā daļām ir jāsaskan vienai ar otru.

Iemetīsim acis arī materiālu noliktavā. Te žāvējas dažādi koki, jo „zaļš koks nav lietas koks." Tu jau augošo koku sugas pazīsti, bet pateikt kādas koka sugas ir katrs dēlis nav tik viegli. Nu kā ar biezuma noteikšanu, tā — uz acumēra? Praktiskam cilvēkam arī tas jāprot. Mums ir metru sistēma bet pasaules tirgū kokiem lietā collu mērus, tāpēc iznāk, ka dēļu biezumu apzīmē gan milimetros gan collās. Lai tu varētu lielajiem līdzi runāt, iegaumē salīdzinājumu: (collas apzīmē — ″, pēdas — ′).

1/2″ = 13 mm	2″ = 51 mm
1″ = 25 mm	2 1/2″ = 63 mm
1 1/2″ = 38 mm	3″ = 76 mm

3″ un biezākus dēļus sauc par plankām. Šos šķautnainos kociņus sauc par latām un šīs lielās no vairākam kārtām salīmētās plāksnes ir finieri.

Atgriezīsimies darbnīcā, apskatīsim citas ierīces. Šis ir ripzāģis, bet šī mašīna, kuŗas divus skrituļus savieno zāģveidīga sloksne ir lentzāģis. Tā mašīna ir koka virpa (dreijas).

Pašlaik meistaram ir vaļa, nokārtosim savas darīšanas. Brauksim ar saņemto galdu mājup.

Jā, — tā katrs strādā savu darbu un

Rūpīgi pēc mēra jānostrādā katrs gabals

Galdnieka darba rīki

Katram savs darbs labi jāprot, jo tikai tad visas lietas būs labas.

Pilsētā, kur darba daudz, ir galdnieki, kuŗi strādā tikai kādu vienu darbu. Ir mēbeļu galdnieki, veidoļu („modeļu“) galdnieki, virpotāji, ratnieki, krēslinieki, būvgaldnieki, parketu taisītāji, mucinieki un citi.

Bet, klausies, mazu galdnieka darbnīciņu vajadzētu arī tev. Kur to varētu ierīkot? — klētī? ratnīcā? šķūnī? Sākumam jau daudz rīku arī nevajadzētu, viens otrs jau ir. Ko tur vajadzētu? — cirvi, rokas zāģiti, pāris ēveles, dažus kaltiņus, veseri, kniebles. slokšņmēru, pāris svārpstus, stūreni, skrūvgriezi. No materiāliem: naglas, skrūvītes, līmi, kodni, lakas.

Pamazām, palēnām to visu varētu sagādāt, tāpat pamazām darbs darina meistaru un iznākumā — pats varēsi veikt daudzus no darbiņiem, kuŗi jāveic mājas ērtai un glītai iekārtošanai.

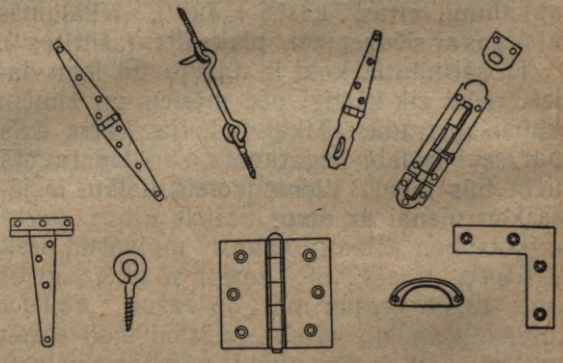

Apkalumi

NAMDARIS

Ir vēl viens vīrs, kuŗš strādā koka darbu, tas ir namdaris. Viņš ceļ mājas, klētis, šķūņus. Materiālam noder rupjie būvkoki: baļķi, kārtis, šķautņu koki, plankas, latas. Šiem materiāiiem neder smalki rīki. Namdaris lieto lielo šķērszāģi, rokas zāģiti, cirvi, namdara kaltu, rupju ēveli, veseri.

Tomēr sava prasme vajadzīga arī viņam. Slikta darba dēļ celtnes iznāk neglītas.

Namdaŗa darbu nosedz jumiķis, kuŗš apjumj jumtu no jumstiņiem („šindeļiem“), lubiņām (skaidām) vai kārniņiem (dakstiņiem). Skārdu jumtus liek skārdnieks. Drīzumā jumtus varēs taisīt no mūsu jaunajā valsts fabrikā izgatavotā šifera (slānekļa).

Lielākās celtnēs logus, durvis, grīdas darinā b ū v g a l d n i e k s.

Visu šo vīru darbs ir mežos augošo koku izstrādāšana mūsu vajadzībām.

Daiļa māja

I. ZAULS, mājt. instr.

Katra īsta latvieša sirds priecājas ciemiņus saņemt un arī ciemos braukt. Ciemos labi sagaida, valda jautrība un prieks. Pulciņā veicas sarunas, atskan dziesmas, pulciņā iet asprātīgās rotaļās. Nama māte ir mīļa un vēlīga, ceļ galdā gardākos kumosus. Ko lai vēl vēlas? Un tomēr pēc neilga laika ciemiņš sāk ilgoties pēc mājām. Kamdēļ? Bieži vien tur ir kluss un drūms. Tur gaida darbs un ikdiena. Tomēr mājām ir kāds neatvairāms pievilkšanas spēks. Tas tādēļ, ka tur viss ir tik zināms, tik pierasts, tuvs un mīļš. Visas lietiņas noskatās tevī ar sirsnīgu uzticību. No neatmināmiem laikiem stāv pie loga balti berztais galdiņš. Sens draugs ir vecais sienas pulkstenis uz kuŗu tu esi skatījies gan drudžainā steigā, gan degošā nepacietībā vai arī klusā vientulībā. Viss, viss ir ar tevi saaudzis. No visa tu esi daļu uzņēmis sevī, visam tu esi atdevis daļu no sevis. Un tādēļ vienīgi mājās cilvēks var atpūsties. Vienīgi mājās viņš var smelties fiziskos un garīgos spēkus ikdienas pienākumiem un darbam. Bet miers, atpūta un atjaunotie spēki var būt dziļāki, lielāki un arī pavirši, nepietiekoši. Cilvēka atpūta un darba spējas iespaido visdažādākie apstākļi, bet ļoti lielā mērā viņa tuvākā apkārtne — viņa māja. Cik ērta, cik jauka un piemīlīga būs māja, tik patīkami un mājīgi jutīsies viņas iemītnieki. Mājas veidotāja un daiļotāja ir mājas saimniece ar saviem čakliem palīgiem meitenēm un zēniem.

Kārtībai un tīrībai ir jāvalda katrā daiļā mājā un pie tās jāpierod katram mazpulka dalībniekam un dalībniecei. Kas to būs jaunībā iemācījies, tas būs kārtības un tīrības draugs visu mūžu. Gādāsim visi par to.

Kārtība: Gādāsim, lai katrai lietai, kā lielai, tā mazai, būtu sava noteikta un piemērota vieta. Ja pagultēs glabātos kādi kurvji vai kastes, tad tās jāvelk tūliņ ārā. Pagultēm jābūt tukšām un tīrām, lai gultas dabūtu labi vēdināties.

Adatu grāmatiņa

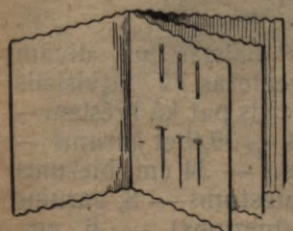

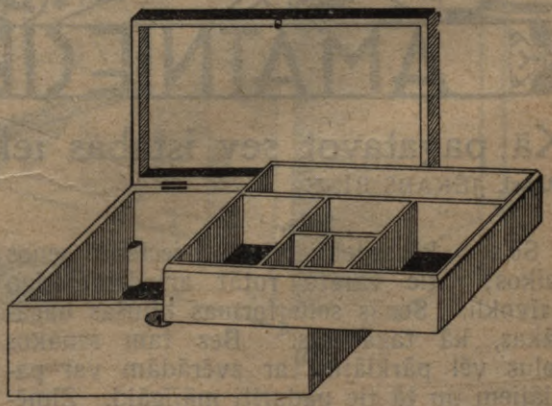

Rokdarbu kastīte

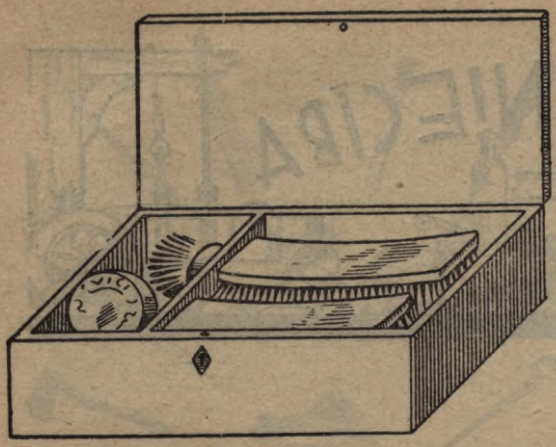

Zābaku tīramie piederumi

Meitenes, nemētājiet istabās savus rokdarbus. Nekad nespraužiet adatas galdsegās, aizkaros vai t. l. Adatas jāiesprauž īpašā spilventiņā, vai grāmatiņā, kuŗi noliekami rokdarbu kastītē. Tāpat zēnu amatniecības piederumiem paredzama sava kaste.

Nemētājiet savas virsdrēbes pa krēsliem un gultu kājgaliem. Virsdrēbes jānovieto skapjos vai jāpakar uz īpašiem drēbju pakaramiem. Ierīkojiet pakaramos ērti sasniedzamā vietā, tad katrs viņus izmantos. Lietotā veļa līdz mazgāšanas dienai jāuzglabā kādā kurvī vai maisā. Nekādā ziņā lietoto veļu nedrīkst turēt dzīvojamās telpās, jo tur tā bojā gaisu.

Neturiet uz galdiem vai kumodēm dažādus sīkus nieciņus un krāmus. Tas apgrūtina putekļu slaucīšanu. Tāpat brīvām ir jābūt skapju un krāsns augšām.

Kas vien iespējams jānovieto skapjos, slēgtos plauktos, kurvjos vai t. l. — Viss jāsakārto glīti un kārtīgi, lai būtu viegli paņemams un pēc lietošanas tik pat viegli atliekams atpakaļ.

Tīrība: Vispirms rūpēsimies, lai telpās būtu labs gaiss. Pat visaukstākā ziemas laikā jāatveŗ logi, kaut uz dažām minūtēm, no rīta un vakarā pirms gulēt iešanas. Istabas jāuzkopj katru dienu un jau no paša rīta. Jāizvēdina gultas drēbes, jāsakārto izmētātie priekšmeti, jāaplaista pēc vajadzības istabas puķes un jāmaina ūdens grieztām puķēm. Visbeidzot jāapkopj grīda un jānoslauka putekļi. Bet nepietiek ar to, ka istabas uzpoš vienreiz dienā. Jārūpējas, lai netīrumi un gruži netiktu ienesti no ārienes. Sevišķi ar rudens dubļiem sanes istabās ļoti daudz smiltis. Ienākot telpās, vienmēr labi jānotīra apavi. Lai tas būtu iespējams, pie durvīm jābūt koka kāju slauķim. Ja tāds vēl nav iegādāts — jānovieto vienmēr svaigas skujas.

Kā pagatavot sev istabas iekārtu? (Turpinājums)

Māksl. JĒKABS BĪNE

Sols.

Soli — kā sēdekļi bija ļoti iecienīti senos laikos; tie varētu rotāt arī laikmetīgo dzīvokli. Senās solu formas bijušas bagātākas, kā tagadējās. Bez tam senākos solus vēl pārklājuši ar zvērādām vai paklājiem un tā tie padarīti mājīgāki. Zīmējumā parādītais sols balstās uz divām platām kājām, kas izveidotas kā latviskais stabs. Sola augstums tāds pat kā krēslam— 45 cm, sēdekļa platums — 35, bet garums — 130 cm. Kāju augstums — 34 cm, biezums 4 cm, bet to pamatu augstums — 8, garums 37 cm un platums (biezums) — 6 cm.

Kāju šķērskoka augstums — 12 cm, bet biezums — 5 cm. Pārējos samērus var izlobīt zīmējumā — izmērojot zīmējumu un pavairojot iegūtos samērus uz 13 (jo mērogs šinī zīmējumā ir 1 : 13 t. i. ka priekšmets ir trīspadsmit reizes lielāks par uzzīmētā projekta lielumu). Šāds sols domāts trim sēdētājiem.

Skapis.

Šinī skapī apvienots vienā plānā apģērba skapis, darba rīku glabātuve (meitenēm veļas un rokdarbu skapītis) un grāmatu plaukts. Šāda apvienota skapja augstums 187 cm, platums — 175, bet dziļums — 50 cm. Augšējo malu noslēdzošā dzega veidota pēc kāda veca pakša profilējuma un domāta 7½ cm augsta. Skapja lielākās durvis pārklātas ar finieru plāksnēm skujotā rakstā, kas panākts daļu no plāksnēm kodinot tumšākā tonī. Lielums — 116 × 83 cm.

Mazākās skapja durvis domātas uz pusi mazākas — 83×83 cm. Tāda pat telpa tad atliktu grāmatu plauktiem. Skapja iekšējo plauktu sakārtojumu var veidot pēc vajadzības . Apģērbu skapim apakšējā daļā var iekārtot atvilktni veļai, cimdiem, zeķēm un kabatas lakatiņiem.

Kā sols, tā skapis krāsojami vai kodināmi gaišā tonī, pie kam priekšroka jādod kodināšanai (beicēšanai), jo tā neslēpj koka šķiedru.

(Turpinājums sekos).

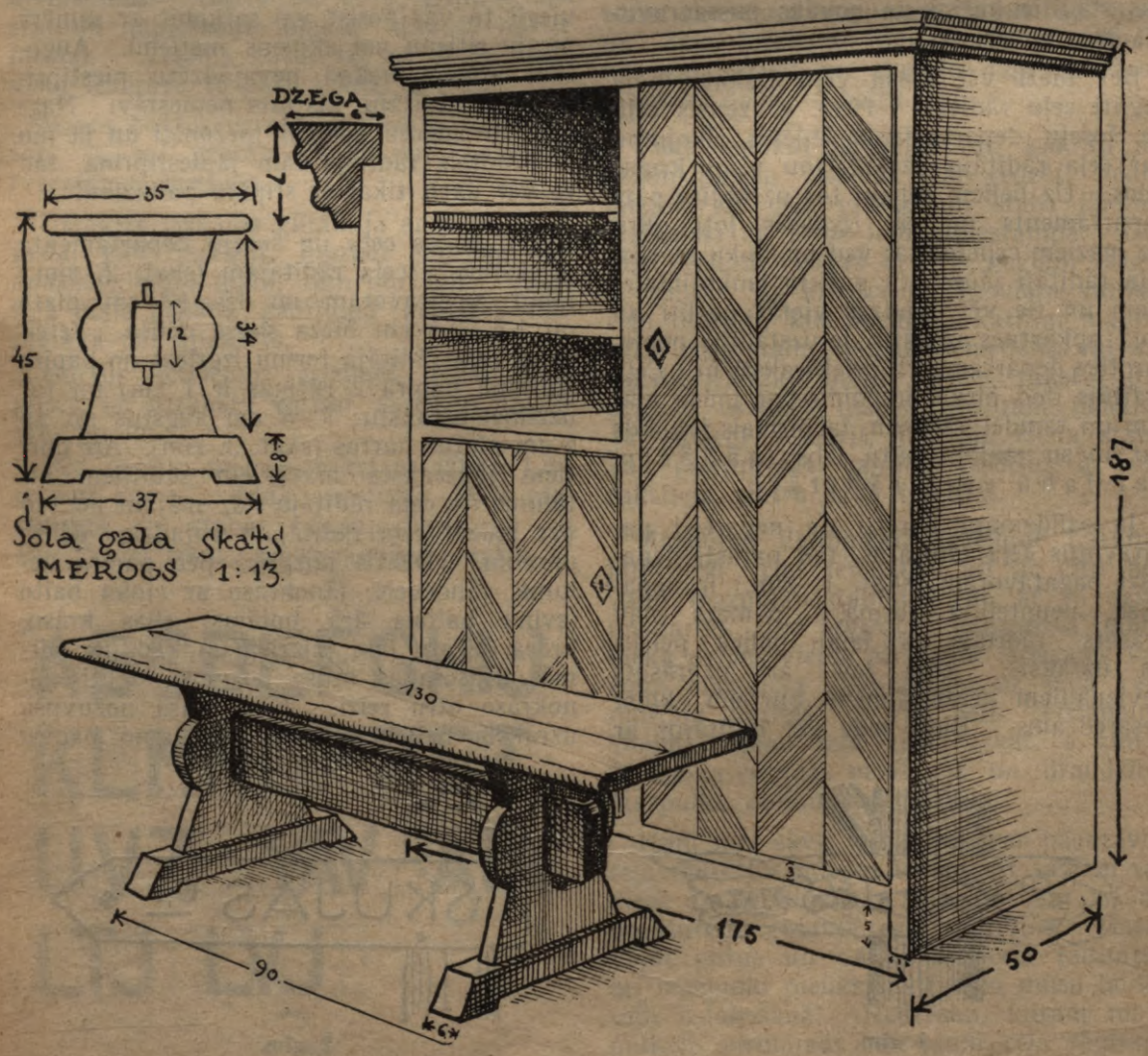

Jauns ceļa rādītājs

B. RADZIŅŠ

Nesen braucu pa kādu ceļu, pa kuŗu sen nebiju braucis un neviļus bija jāpriecājas par to, ka ceļš bija kļuvis daudz labāks, stiprāki grantēts, grāvji iztīrīti, tilti jauni un stipri. Mūsu ceļi un to apkārtne kļūs vēl daudz skaistāki, kad paaugs meža dienās stādītie kociņi un novāks pussagruvušās ēkas un drupas.

Bet bieži vēl mūsu ceļu izskatu bojā neglīti ceļu rādītāji. 1932. g. zemes ceļu un šoseju departaments izdevis rīkojumu par ceļa rādītāju uzstādīšanu visos krustceļos. Uz lieliem ceļiem tos uzstādīja pats departaments un tie izskatās ļoti glīti. Uz maziem ceļiem, kas ved uz lauku mājām ceļa rādītāji jāuzstāda pašiem lauksaimniekiem un tie vēl daudzās vietās neglīti un bojā apkārtnes izskatu, jo uzstādīti, nepieturoties departamenta priekšrakstiem. Ceļa rādītājs dod pirmo iespaidu par mūsu mājām un tamdēļ gādāsim, lai pirmais iespaids par mūsu mājām būtu labs, g ā d ā s i m p a r l a b u c e ļ a r ā d ī t ā j u.

Ja salīdzinam pareizi un nepareizi pagatavotus ceļa rādītājus, tad parasti nepareizi pagatavotam (skat. 1. zīm.) ir nepareiza, nenoteikta forma, pamats nav krāsots, rādītājs ar laiku paliek pelēks un uzraksts, kuŗš jau arī uzkrāsots nevienādiem nesalasāmiem burtiem, kļūst nesaredzams. Bieži redz vēl rādītājus ar roku un izstieptu pirkstu, kas norāda mājas virzienā. Tas izskatās salkani, parasti roka neglīti izgriezta un kuŗam saimniekam gan patīk, ka uz viņa māju visu laiku rāda ar „pirkstu". Rādītāju bieži pienaglo pie staba ar divām naglām, tad viegli to var nosist vai sašķobīt ar samērā vieglu sitienu vai akmens metienu. Augošam kokam nekad nevajadzētu piestiprināt ceļa rādītāju, tas tam nepiestāv. Naglas dzīt augošā kokā ir mežonīgi un ja jau nu kādreiz rādītājs tam jāpiestiprina, tad to var darīt tikai ar stīpiņu palīdzību.

Pēc zemes ceļu un šoseju departamenta priekšraksta ceļa rādītājam (skat. 2. zīm.) jābūt pagatavotam no 10—12 cm plata un 1,5—2,5 cm bieza sausa dēliša. Ieteicams ceļa rādītāja formu izgriezt no papīra (rūtaina papīra 2 rūtiņas ir 1 cm) un tur uzzīmēt uzrakstu: 7—8 cm augstus un ap 5 cm platus burtus (skat. 3. zīm). Aiz burtiem jāuzraksta mazākiem skaitļiem attālums no ceļa rādītāja līdz mājām un tad var redzēt ceļa rādītājam vajadzīgo dēliša garumu. Dēlītis jāizgriež pēc papīra lieluma, jānoēvelē, jānokrāso ar cinka balto (svina baltais ārā bojājas) eļļas krāsu, krāsa ar otu labi jāizziež un kad pēc pirmās krāsošanas krāsa iežuvusi, dēlītis jānokrāso otru reizi. Kad krāsa nožuvusi, uzraksts uzkopējams ar kopējamo papīru

1. zīm.

2. zīm.

3. zīm.

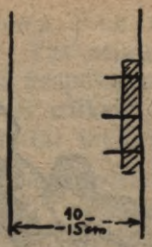

4. zīm.

5. zīm.

un tad tas jāizkrāso ar melno eļļas krāsu. Šis darbs jādara ar mazo otiņu un ļoti uzmanīgi, lai burti iznāktu vienādi un glīti.

Burtus zīmējot nevar mechaniski ievērot atstatumus. Burtu A, T, V, L un J atstatumi jāpieskaņo blakus stāvošu burtu formai. Vēlams būtu, lai arī burtu stilu visur ievērotu to pašu (skat. 6. zīm.)

Mazos burtus uzrakstos nevajadzētu lietot, jo tos grūtāk salasīt par lielajiem (versaļiem) burtiem.

Uzraksts izskatās glītāk, ja augšējā baltā mala, virs burtiem, mazliet šaurāka par apakšējo balto malu, zem burtiem. Augšējā mala nekādā gadījumā nedrīkst būt platāka par apakšējo.

Burtus ieteicams uzzīmēt dēliša abās pusēs, lai uzrakstu varētu saredzēt no visām pusēm.

Pēc noteikumiem uzrakstam jābūt 1,80 m virs zemes. Tādā augstumā dēliti piestiprina pie staba. Stabu pagatavo no 10—15 cm resna, sausa nomizota koka, ar

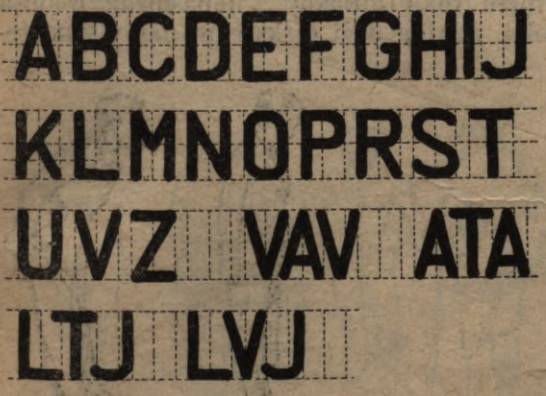

6. zīm.

ēveli to nolīdzina un noasina konusveidīgu galu. Dēliti piestiprina vai nu stabā izzāģētā robā vai stabā iekaltā caurumā. Staba augšgalam jābūt 10—15 cm virs dēliša un zemē jāierok 75—100 cm, tā tad staba kopējam garumam jābūt ap 3,10 m. Zemē ierokamo daļu ieteicams karbolinēt vai darvot un augšējo daļu nokrāsot tāpat kā dēliti — baltu.

Vieta stabam jāizvēlas tur, kur to no visām pusēm vislabāk var redzēt, bedre jāizrok aiz ceļa grāvja un stabs jāierok stateniski un zeme labi jāpiestampā. Dēlītis jāpiesit vismaz ar trīs naglām (skat. 4. zīm.). Ja krustceļos jānovieto vairāki ceļa rādītāji, tad nevajaga katrām mājām rakt īpašu stabu, bet uz viena dēliša var uzrakstīt vairāku māju vārdus, rakstot papriekšu tuvākās mājas, pēc tam tālākās. Ja virzieni nesakrīt, tad pie viena staba var piestiprināt vairākus dēlīšus ar uzrakstiem, katru savā virzienā.

Mazpulku dalībnieki, apceļojot Latviju, ļoti bieži vēlas iepazīties arī ar citu novadu mazpulku dalībniekiem, ar to dzīvi un darbu. Lai atvieglotu mazpulka dalībnieka dzīves vietas atrašanu, ieteicams katram mazpulka dalībniekam uz sava ceļa rādītāja uzzīmēt 3 cm lielu četrlapaina āboliņa lapiņu zaļā krāsā (skat. 5. zīm.). Šī lapiņa veicinās pazīšanos un draudzību mazpulku dalībnieku starpā.

Kam nav savu māju, tas var pagatavot ceļa rādītājus un tos uzdāvināt saviem radiem un kaimiņiem. Mazpulks var arī uz pasūtījumu gatavot ceļa rādītājus. Gatavojot glītus un patīkamus ceļa rādītājus arī mazpulki pieliks savu roku mūsu lauku ceļu izdaiļošanā. Redzēsim, kuram mazpulkam pirmajam būs jauni ceļa rādītāji.

Mazpulka dalībnieks — disciplinēts cilvēks

A. SKALDA

Ļoti liela nozīme ir pareizai un glītai sveicināšanai. Gandrīz varētu teikt, ka sveicināšana dod vislabāko liecību par katra atsevišķa cilvēka pašaudzināšanu, disciplīnu un pieklājību. Bieži vien no sasveicināšanās var spriest arī par cilvēka raksturu, jo mēs paši nemaz neapzināmies, ka sveicināšanā izpaužas mūsu rakstura galvenās īpašības — uzpūtība, pazemība, paviršība, nedrošība, noteiktība, dziļa cieņība, neviltota sirsnība u. c.

Tādēļ jo rūpīgi vajaga ievērot visus sveicināšanas noteikumus un censties ar tiem saaugt un labi saaugt, lai tad jau sasveicinoties vien mēs justu, ka mūsu priekšā ir mazpulku dalībnieks, — krietns, sirsnīgs, disciplinēts cilvēks un kārtīgs biedrs.

SASVEICINĀŠANĀS:

M ā j ā s u n v i e s ī b ā s. Vīrieši ar sev līdzīgiem sasveicinājas ar galvas palocīšanu, turpretī sasveicinājoties ar augstāk stāvošām personām un sievietēm jāpaloka ne tikai galva, bet, atkarībā no cienības, vairāk vai mazāk arī visa ķermeņa augšdaļa. Pie palocīšanās tikai jāievēro, lai mugura nebūtu līka un lai kāju papēži stāvētu kopā. Tūliņ pēc paklanīšanās galva atkal jāpaceļ droši un brīvi augšā. Dabīga un nepiespiesta palocīšanās nemaz nav tik viegla, tāpēc visieteicamākais līdzeklis atradināties no neveiklas, stīvas un līkas „klanīšanās" ir — vingrinājoties.

Sievietes parasti sasveicinājās tikai ar vieglu galvas un ķermeņa augšdaļas palocīšanu.

Pie šāda veida sasveicināšanās viens otram pasniedz roku. Te jāiegaumē, ka jaunājai paaudzei jāgaida, kamēr viņiem roku pasniedz vecāki cilvēki, ievērojamākās personas un priekšnieki (sk. 2. zīm.). Sieviete atkal vīrietim sniedz roku pirmā un viņa pirmā arī atņem roku atpakaļ. Jāpasniedz ir visa roka, ne tikai daži pirksti un par visām lie-

1. zīm.

2. zīm.

tām roka jādod drōši un stingri, jo neglīti un nepatīkami ir saņemt ļenkani pasniegtu roku. Saņemto roku nedrīkst ilgi paturēt nedrīkst arī to kratīt, bet tikai viegli saspiest. Nepieņemt pasniegto roku ir liels apvainojums.

Uz ceļa. Formas cepurēs mazpulku dalībnieki sasveicinājas vienmēr militāri. Ja mazpulku dalībnieks iet bez cepures, tad viņam jāsveicina ar vieglu galvas mājienu. Staigājot privātā tērpā, jāsveicina cepuri noņemot un turot to paceltu tik ilgi, kamēr sveicināmā persona pagājusi garām. Cepuri nedrīkst noņemt vienā rāvienā, bet arī ne pārāk lēni vilcinājoties.

Nekad un nevienu nedrīkst sveicināt nevērīgi un pavirši. Vienmēr ir jāsasveicinājās laipni un glīti, vai sveicināmā persona ir sevišķi ievērojama, vai mazāk ievērojama. Tā kāda augsta persona izteikusies: „Pirmais, kam es noņemu savu cepuri, ir mans durvju sargs." Tāpēc nav attaisnojama to jaunekļu rīcība, kas sava slinkuma dēļ apmierinājas tikai ar galvas palocīšanu, vai arī rokas pieskāršanos pie cepures nenoņemot to. Tas atļauts tikai vecākiem cilvēkiem viņu nespēka un slimības dēļ. Tikpat neglīti ir izlikties, ka neredz kādu tikai tādēļ vien, lai izvairītos no sasveicināšanās.

Parasti vīrietis sveicina pirmais, tāpēc sieviete nedrīkst aizmirst, ka viņai jāuzskata tā persona, no kuŗas gaida sveicinājumu. Ja sieviete novērsīs savu skatu projām, vai skatīsies uz zemi, tad sasveicināšanās kļūs neiespējama un nenozīmīga. Tomēr mazpulku meitenēm pirmām jāsveicina vecāki kungi un tie, kuŗiem jāparāda kāda uzmanība piem. skolotāji, garīdznieks un c. Ratos sēdēdamas, sievietes sasveicinājās viegli pamājot ar galvu, vīrieši — paceļot cepuri. bet vadot zirgu, arī vīrietis tikai pamāj ar galvu. Gluži tāpat vīrieši sasveicinājās jājot uz zirga, braucot ar velosipēdu un ejot kājām, ja abas rokas aizņemtas ar kādu nesamo. Ir arī gadījumi, kad jāsveicina pilnīgi sveši cilvēki. Un tie var būt šādi: Ja tev kāda sveša persona izdara pakalpojumu, tad pateikdamies par to, noņem arī cepuri. Ja tu nejauši nodari kādam pārestību pagrūžot viņu, vai kā citādi, tad atvainodamies noņem cepuri. Ja tavs draugs sveicina kādu, tev arī jāsveicina līdz, kaut arī tu šo personu nepazīsti. Ja tu ceļā sastopi bēru gājienu, tev jāatdod pēdējais sveiciens aizgājējam, paceļot savu cepuri. Ejot mazpulku formā, gods jāatdod militāri. Bez tam obligatoriski jāsveicina mazpulku karogi, valsts karogs, kaŗaspēka karogi, artilerija un daži norādīti piemineklļi, piem. Brīvības piemineklis kā uzticības zīme savai tautai. Še atkal jāievēro tas — formās jāsveicina militāri, privātā apģērbā — paceļot cepuri.

3. zim.

4. zīm.

Padomi slēpotājiem iesācējiem (Beigas)

VOLDEMĀRS CEKULS, fiziskās audzināšanas inspektors

Pagrieziens — izceļot kāju.

Pagrieziens uz vietas, izceļot kāju, jāmācās vispirms līdzenā vietā; labāk to darīt bez spieķiem. Pagrieziena schēmatiskais iedalījums šāds: 1) no izejas stāvokļa, turot slēpes līdztekus, paceļot brīvi kreiso kāju un virzīt uz augšu slēpes priekšgalu, tad nostādīt slēpi svērteniski (stāvus) tā, lai pakaļējais gals balstītos sniegā netālu no otras slēpes priekšgala uzliekuma (1. zīm.); ķermeņa svars balstās uz labās kājas; 2) griezt izceltās kreisās kājas priekšgalu pa kreisi uz āru un uz leju (2. zīm.) un nolikt sniegā līdztekus labajai kājai ar purngalu pretējā virzienā (3. zīm.); viduklis griežas līdzi kreisajai kājai; 3) paceļot labo slēpi no sniega, pārnest to uzmanīgi pār kreiso slēpi un nolikt līdztekus kreisajai slēpei, lai abu slēpju purngali būtu vienā virzienā; līdzi slēpei griežās attiecīgā virzienā arī viduklis. Pēc šī 180 gr pagrieziena slēpotājs nokļūst atkal pamatstāvoklī, tikai ar seju pretējā virzienā. Vingrinoties šinī pagriezienā, rūpīgi jāietura līdzsvars. Mācoties pagriezienus, tie izdarāmi vienlīdzīgi ar abām kājām. Šādā veidā slēpotājs apgriežas uz vietas līdzenā vietā. Gandrīz tāpat, vai arī ļoti līdzīgā veidā pagriezienu, izceļot kāju, izdara apgriešanās punktos, kāpjot „līk-loču" virzienā kalnā.

Nobrauciens no kalna.

Mācoties braukt ar slēpēm no kalna, jāievēro sistēmatiska pakāpenība. Liels traucējums, laižoties no kalna, ir slēpotāja ķermeņa sastingums un kustību asums. Ar šo ļaunumu jācīnās visiem spēkiem, panākot ķermeņa stāvokļa elastīgumu, līdz ar visu locekļu un kustību vaļīgumu.

Vispirms jāiemācās pareizs ķermeņa stā-

1. zīm.

2. zīm.

voklis kā arī attiecīga slēpju pārvaldīšana. Nolaižoties no kalna, ķermenis attiecīgi jāpadod uz priekšu. Viena kāja jāizbīda drusku priekšā otrai; abas kājas viegli jāsaliec ceļos (4. zīm.), lai tās atsperīgi varētu uztvert un izlīdzināt dažādu varbūtēju grūdienu iespaidus. Slēpes jātura līdztekus nelielā atstatumā viena no otras.

Rokas brīvi nolaistas uz leju. Sānis tās var celt vienīgi izņēmuma gadījumos, ja citādi nav iespējams noturēties līdzsvarā. Nolaižoties no kalna un iekļūstot sniega viļņveidīgos iedobumos, vai arī kupenēs, slēpotājam jāpietupstas, lai samazinātu kustības straujumu un nenokristu.

Pirms nolaišanās no kalna aizvien der pārliecināties, vai kalna nogāze nav pārāk stāva, vai ceļu nešķēršļo kavēkļi, pret kuriem var sasisties vai salauzt slēpes. Mācību sākumā braukt no kalna ieteicams bez spieķiem. Spieķus nekādā ziņā nedrīkst turēt sev priekšā. Varbūtējos krišanas gadījumos nekad nedrīkst krist uz priekšu. Vislabāk krist atpakaļ, vai arī izņēmuma gadījumos sānis — pret kalna nogāzi.

Bremzēšana, virziena maiņa un pagriezieni.

Bremzēšana ar slēpēm.

Lai samazinātu nobraukšanas ātrumu, sevišķi no augstām kalnu nogāzēm, jāprot ar slēpēm bremzēt. Bremzējot, slīdošās slēpes nostāda nevis gareniskā, bet gan slīpā un pat šķērsotā stāvoklī attiecībā pret nobraukšanas virzienu. Slēpju iekšējās malas — šķautnes iespiežot sniegā un pakaļējos slēpju galus virzot uz āru, var samazināt un dažreiz pat apturēt nobraucienu no kalna. Šādu bremzēšanas veidu sauc par s n i e g a a r k l u (5. zīm.).

Bremzēt var arī tikai ar vienu slēpi — kreiso vai labo. Vajadzības gadījumā var arī palīdzēt bremzēt ar spieķiem, iespiežot tos sniegā vai nu labajā vai kreisajā pusē ārpus slēpēm.

Nelielu v i r z i e n a m a i ņ u braucienā no kalna panākam griežot un arī noliecot vidukli uz pagrieziena pus. Ja braucam bremzējošā stāvoklī un sākam pamazītiņām ķermeņa smagumu pārnest vairāk uz vienu kāju un ar otru kāju slēpi atspeŗam sniegā, šķautnējot tās iekšējo malu, dabūjam lokveidīgu novirzīšanos — pagriezienu no līdzšinējā braukšanas virziena. Lokam norisinoties, pievelk vadošo slēpi un braucienu var turpināt jaunā virzienā. Augšā minēto darbību pārkārtojot uz vienu un pēc tam uz otru pusi, dabūjam arī pagriezienu uz vienu un pēc tam uz otru pusi (6. zīm.). Šādu nobraucienu sauc par „līkloču" braucienu.

Ātrslēpošana.

Ātrslēpošanas pamats ir s o m u g ā j i e n s. Somu gājiens iedalās: a) v i e n s o ļ a g ā j i e n ā, b) d i v s o ļ u g ā j i e n ā un c) t r ī s s o ļ u g ā j i e n ā. Ātrslēpošanā liela loma piekrīt spieķu lietošanai, un tāpēc ātrslēpošanas tehnikas un stila izkopšana lielā mērā atkarīga no tā, kā esam izmācījušies parasto gājienu ar spieķiem.

3. zīm.

4. zīm.

5. zīm.

6. zīm.

Labu priekšsagatavošanu visiem ātrslēpojumu veidiem dod interesantais, bet pie mums maz vēl pazīstamais bezsoļu slēpojums resp. stumšanās. Stumšanās resp. bezsoļu slēpojums (7. zīm.) ir brauciens, dodot slēpēm slīdējumu vienīgi abrocīgiem spēcīgiem slēpju atgrūdieniem, bez kāju izvirzīšanas uz priekšu. Bezsoļu slēpojuma apmācības kārtība šāda: slēpotājs nostājas parastā izejas stāvoklī, satverot spieķus plecu augstumā; rokas jāizvērš nedaudz platāk par plecu platumu un ar vieglu vēzienu jārauj uz priekšu, lai spieķu smailes iedurtos sniegā apmēram zābāku purngalu līnijā. Līdz ar spieķiem uz priekšu padodas arī viss augums. Kolīdz spieķi iedūrušies sniegā, rokas spēcīgi jāsaliec elkoņos un jāvelk ar spieķu palīdzību uz priekšu. Līdz ar roku saliekšanu, elastīgi jāsaliec arī kājas un viduklis, pārvietojot auguma svaru balstā spieķos, kuŗu spēcīgs atgrūdiens virza slēpes uz priekšu. Ar roku pēdējo spēcīgo rāvienu spieķi jāatbrīvo no sniega un jāizsviež tālu atpakaļ, gandrīz horicontālā stāvoklī. Kolīdz atgrūdiena spars izbeidzies un spieķi atbrīvojušies no sniega, kājas un viduklis jāstiepj taisni, lai turpinātos kustība no jauna jau norādītā kārtībā.

Stumšanās paņēmieni slēpojumos visai noderīgi, braucot no lēzenām nogāzēm, slēpojot pa labi sabrauktiem vai apsalušiem ceļiem, pa iebrauktām slēpju sliedēm, šķērsi pa uzsalušu sniega garozu, labā ceļa vējā, kā arī atpūtinot kājas ilgstošā vai nogurdinošā slēpojumā. Atgrūšanās abiem spieķiem reizē labos apstākļos dod iespēju slēpotājam attīstīt pietiekoši lielus ātrumus.

7. zīm.

8. zīm.

Somu viensoļa gājiens, kā arī pārējie somu stila slēpojumi ir ātrslēpošanas sporta pamatelementi. Šie slēpojumi nav sevišķi grūti, tomēr prasa labi saskaņotu kāju, vidukļa un roku kustību sadarbību.

Viensoļa gājiena (divtempu kustība) apmācības kārtības schēmatisks iedalījums: nostāties parastā izejas stāvoklī, kāds norādīts slēpojumiem ar spieķu palīdzību, 1) ar slīdošu soli uz priekšu jāizvirza kreisā kāja kā parastā slēpojumā un jāpārvieto uz priekšējo kāju arī ķermeņa smagums, padodot nedaudz uz priekšu arī vidukli. Reizē ar šo kustību ar vēzienu uz priekšu virzās arī rokas un iedur spieķus sniegā nedaudz priekšā izvirzītās kājas purngala līnijā; 2) noliecoties uz priekšu, sparīgi jāatgrūžas ar spieķiem kā pie stumšanās — bezsoļa slēpojumā. Reizā ar to pievilkt atpakaļējo — labo slēpi (pievilkums jāizdara tikai ar labās kājas purngalu, papēdis pacelts) un slīdēt uz abām slēpēm, atsviežot spieķus brīvi atpakaļ; slīdējuma beigās vidukli pacelt gandrīz taisni, tad atkal ar vēzienu celt spieķus uz priekšu un izdarīt jaunu soli uz priekšu, vai nu ar to pašu, vai arī otru kāju, turpinot kāju, vidukļa un roku saskaņotas kustības, kā jau iepriekš norādīts.

Divsoļu gājiena (trīstempu kustība) apmācības kārtība stipri līdzīga viensolim. No ieņemtā parastā izejas stāvokļa uz 1 un 2 bez spieķa palīdzības jāizdara divi slīdoši soļi uz priekšu kā vienkāršā gājienā bez spieķiem, un uz 3 — sparīgi jāatgrūžas abiem spieķiem.

Divsoļu gājiena apmācības schēmatiskā kustība: 1) slīdošais solis ar kreiso kāju uz priekšu (8. zīm.) rokas virzas uz priekšu, ceļot spieķus līdzi; 2) solis ar labo kāju uz priekšu, roku stiepšana un spieķu vēziens uz priekšu turpinās; ķermenis padodas uz priekšu, spieķu smailes ieduras sniegā pie priekšējās kājas purngala līnijas tad, kad kāja pilnīgi izvirzījusies uz priekšu. 3) Atgrūšana ar spieķiem, viegli saliecoties ceļos, nedaudz padodot vidukli uz priekšu (9. zīm.) un reizē ar to pakaļējo kāju pievelkot pie priekšējās, piedod slēpēm slīdējumu uz priekšu; slīdējuma beigās: vidukļis jau pacelts taisni un ķermenis ieņem atbilstīgu stāvokli, lai kustības varētu turpināt jau norādītājā kārtībā. Divsoļu gājiens ir iecīnītākais ātrslēpošanas veids. Tamdēļ tam pievēršama vajadzīgā uzmanība un nopietnība treniņos. Trijsoļu gājienu, kam mazāka nozīme, mēs šoreiz neapskatīsim.

Vingrinoties šinīs slēpojumos, ieteicam kustību sākt vienreiz ar vienu, otrreiz ar otru kāju.

Ikvienā gājienā slēpēm visu laiku jāslīd līdztekus, ko labi var pārbaudīt, atskatoties uz slēpju iespiestām sliedēm. Arī paātrinot slēpojuma tempu, nedrīkst celt kāju uz augšu un atraut slēpes no sniega — slēpēm visu laiku jāslīd. Vingrināties ilgstoši ātrslēpošanā var tikai tad, ja pietiekoši labi un pareizi piesavināti atsevišķu gājienu soļi un slēpojumu veicinošo kustību atsevišķie elementi. Vajadzīga arī ķermeņa izturība, atsevišķu locekļu vingrība un pareiza elpošanas technika, sevišķi ilgstošos slēpojumos.

Slēpotājiem jābūt gataviem izpalīdzēties arī dažādās klizmās un nelaimes gadījumos. Kā jātransportē klizmā cietis slēpotājs redzam 10. zīm. Attiecīgi vingrinājumi dod slēpošanai vajadzīgo veiksmi, vingrumu un attīsta spējas pārvarēt visdažādākos šķēršļus.

9. zīm.

10. zīm.

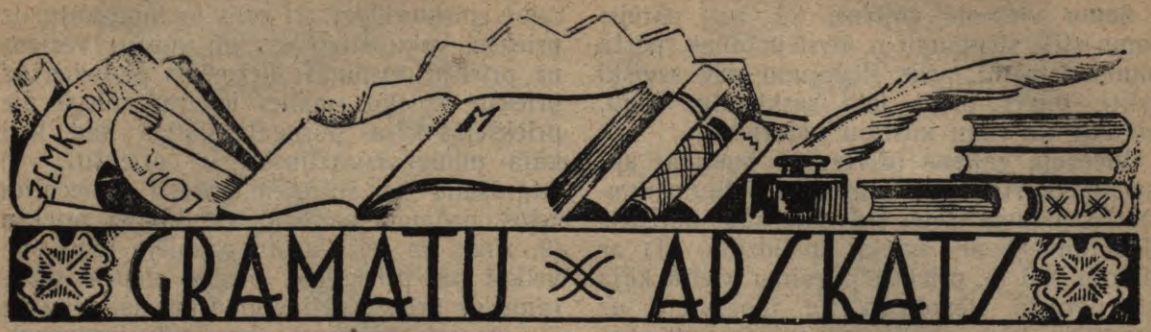

Zelmas Lagerlöf „Nilsa Holgersona brīnišķīgais ceļojums ar meža zosīm." Izglītības ministrijas mācības līdzekļu nodaļas izdevums ar 305 lapp. un illustrācijām.

Lielā zviedru dzejniece par šīs grāmatas rašanos pati stāsta, ka viņai bijis uzdots sarakstīt skolai lasāmu grāmatu. Viņa ilgi gudrojusi un lauzījusi galvu — uz pasūtījumu tik grūti rakstīt. Tad viņai gadījies nokļūt pēc ilgāka laika savā dzimtenē — savās tēva mājās. Stāvot tēva mājas pagalmā, kur aizritējusi viņas bērnība, gaišā mēneša naktī viņai acīs sakāpušas asaras — karstas mīlas asaras uz savu dzimteni. Atmiņā nākusi senā bērnība, visi senie nostāsti, aizmirstās pasakas. Dvēsele pielījusi pilna mīlas un atmiņu — mīlas uz savu brīnišķo dzimteni. Šinī lielajā tēvuzemes mīlā viņa arī uzrakstījusi grāmatu par mazo zēnu Nilsu Holgersonu, kas apceļo savu skaisto dzimteni uz meža zosu muguras. Nils Holgersons — slinks un ļauns zēns, cietsirdīgs un nežēlīgs pret visiem dzīvniekiem, nepaklausīgs vecākiem, tiek pārvērsts par pundurīti. Pēc šīs pārvērtības viņš saprot, ko runā dzīvnieki, koki, puķes savā starpā. Tikai tagad viņš redz un jūt, ka viss dabā ir dzīvs, visam sāp, ka visam ir dvēsele. Viņš atzīst un saprot savu agrāko ļaunumu un nekrietnību. Pāri Nilsa vecāku mājiņai laižas meža zosu bars, kas aicina arī mājas zosis pievienoties viņu lidojumam.

Uz viņu aicinājumu atsaucās jaunais zosu tēviņš Mārtiņš, kuŗu grib aizturēt Nils. Bet tā ka viņš ir tikai pundurītis, tad zosu tēviņš paceļ arī viņu gaisos un tā sākas viņa ceļojums. Šajā garajā ceļojumā Nils izdara vairākus pakalpojumus savām ceļa biedrenēm, kā arī citiem nelaimīgiem dzīvniekiem un iegūst visu mīlestību un apbrīnošanu. Ceļojuma beigās Nils ir kļuvis pavisam cits zēns. Pēc sava ceļojuma viņš atgriežas atkal vecāku mājās — krietns un izpalīdzīgs, par lielu prieku saviem vecākiem. Līdz ar meža zosīm Nils ceļo visu vasaru un no mākoņu augstumiem redz visu Zviedriju, kā krāšņi izšūtu paklāju tālu, tālu aizstiepjamies. Viņš redz to neredzēti, pasakaini skaistu, un atzīst, ka pasaulē nav nekā skaistāka, nekā mīļākā un jaukāka par dzimteni.

Ar šo grāmatu slavenā dzejniece ir izdarījusi lielu pakalpojumu nevien savai dzimtenei, kur to lasa tiklab nabaga strādnieku, kā arī karaļu bērni, kas vienādi par to sajūsminās, bet arī mums, latvju jaunatnei, šī grāmata ir krāšņa dāvana, kas katru lasītāju iepriecinās. M. K.

N. Ķaune „Leišu un poļu laikmets Livonijā". A/S. „Valters un Rapa" izdevums 1936. g.

Grāmatas autors daudz strādājis krādams un kārtodams materiālus par šo tumšo un bēdīgo laikmetu, kas piemeklējis Livonijas iedzīvotājus — tā tad arī mūsu senčus. Tomēr grāmatai ir viens trūkums — autors pārāk maz vērības piegriež latviešu zemniekam un viņa vispārējam stāvoklim. Viss darbs pārvēršas gandrīz tikai par valdošās šķiras vēsturi, bagātu visādiem raibiem notikumiem, aiz kuŗiem pazūd latviešu tautas likteņi, kuŗus apgaismot un kuŗiem lielāku vērību piegriezt aicinā mūs jaunais laiks. N. Ķaunes grāmata tomēr ieteicama kā palīglīdzeklis vēstures pētījumos skolotājiem — mazpulku vadītājiem. Der arī mazpulku bibliotekām. Grāmata maksā Ls 1.—.

Iepriekš minētie trūkumi jau novērsti **Ž. Karlsona grāmatā „Zviedru laiki Vidzemē".** A/S. „Valters un Rapa" izd. 1936. g.

Grāmatas autors plaši apskata latviešu zemnieku saimniecisko un garīgo dzīvi laikmetā, kas vidzemnieku atmiņās uzglabājies kā gaiša un saulaina priekšpusdiena pirms krievu valdīšanas. Reformas, kādas mūsu zemē ieveda zviedru valdība, atnesa lielu svētību mūsu novārdzinātai tautai, un, šai laikā dažs labs latviešu saimnieks bijis sasniedzis ievērojamus panākumus saimnieciskā dzīvē un tie, kas jutušies netaisni apspiesti, nebaidījušies pašam karālim sūdzēt savas bēdas, liecinot, ka latviešu vidū sākusi mosties nacionālā pašapziņa, kuŗa arvien pieauga nākošos laikos.

Grāmata silti ieteicama.

Tomass Karlails „Par varoņiem, varoņu godināšanu un varonīgumu vēsturē". Tulkojusi Zenta Mauriņa. Saīsināts izdevums. A/S. „Valters un Rapa".

Tomāsa Karlaila raksti aizrauj lasītājus ar savu ideju bagātību un domu svaigumu. Grāmatā „Par varoņiem" sakopotas lekcijas, kuŗas viņš turējis angļu sabiedrībai pagājušā gadsimta beigās. Karlails aplūko varoni kā dievību (Odins), kā pravieti (Muhameds), kā dzejnieku (Dante, Šekspīrs), kā priesteri (Luters, Nokss) un visbeidzot kā ķēniņu (Kromvels, Napoleons). Ar dziļu un asu skatu šis lielais angļu domātājs aplūko iepriekš minētās izcilus personības un parāda viņu dvēseles un gara cildeno būtību, kas daudziem pārāk maz vērotājiem palikusi apslēpta. Jaunatnei Karlaila rakstus nāksies grūtāki saprast, bet mazpulku vadītāji to varētu iegādāties kā labu materiālu savām bibliotekām.

Godalgoti stāsti jaunatnei

LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa pagājušā vasarā izsludināja sacensību jaunatnes stāstiem un ģeografiskiem un vēsturiskiem aprakstiem. Darbi bija jāiesūta līdz septembra mēnesim. Drīz pēc tam tika noorganizēta žurijas komisija, kuŗā kā priekšsēdētājs ietilpa Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas vadītājs ag. Andersons, no Latvijas Preses biedrības — Līgotņu Jēkabs un no žurnāla „Mazpulks" — Ausma Roga. Iesūtīti pavisam bija 348 darbi. Tādēļ arī komisijas darbs ieilga, kautgan katru nedēļu notika sēdes, un tikai šinīs die ās ir piešķirtas godalgas.

Komisija mums ziņo: „Izsijājot lielo materiālu daudzumu, bija jānāk pie atzinuma, ka nav iespējams piešķirt pirmo godalgu. Darbu caurmēra vērtība samērā nebija augsta. Tādēļ pirmo godalgu Ls 200 ieskaitīja otrā godalgā, tā radot iespēju piešķirt tās trīs. Otrās godalgas à Ls 100 piešķirtas: **Jānim Sārtam** par stāstu Saules mantinieki, **A. Laiviņam** par stāstu Zeme aicina, ar motto: Arājam saule lec ik vārpiņas galiņā, un **Fr. Gulbim** (Vilim Veldrem) par stāstu Skolotājs, ar motto: Pie tēvuzemes dārgās ķeries klāt.

Trešās godalgas à Ls 75 piešķirtas **Arnoldam Burgevicam** par stāstu Jaunais kalējs, ar motto: Sapnis var būt mainīgs, bet īstenība nekad; **V. Munduram-Skujam** par stāstu Būs bērīts.

Komisija atzinību piešķīrusi, resp. dubultu honorāru, nodrukājot žurnālā „Mazpulks", šādiem stāstiem: Dzimtas asinis; Līdumnieks, ar motto: Darbs ir gods; Par tēvuzemi, ar motto: Uz ežiņas galvu liku sargāt savu tēvuzemi; Uz tēvuzemes ziedokļa, ar motto: Tēvuzeme dargāka, nekā manta, dzīvība; Nelaimes uzvarētājs, ar motto (x—y), (x + y = (x²—y²); Virs eitnanta Gelbes nāve, ar motto: 19. jūlijs; Apvainojums; Reinītis.

Par aprakstiem, kuŗu samērā bija iesūtīts ļoti maz, pirmā godalga Ls 100 piešķirta **A. Kalniņam** par darbu Mana apvidus daba un ļaužu dzīve. Otrā godalga — Ls 75 — **K. Mellupam** par darbu Drusti, ar motto: Stūrītis. Trešā godalga — Ls 50 — **P. Balodei** par darbu Ko stāsta Kokneses vecās pilsdrupas. Atzinība piešķirta darbiem: Jūdažu brāļu kapi; Vandzene; Bērzaune.

Piešķirtās godalgas saņemamas viena mēneša laikā Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a. Visi darbi, kam nav piešķirtas godalgas vai atzinība, izņemami viena mēneša laikā. Pēc tam neizņemtos manuskriptus ar visām aploksnēm iznīcinās.

Jauni karogi lauku sētās.

Valsts karogus iegādājušies šādi mazpulku dalībnieki:

19. Ārlavas-Popervāles mazpulkā: **A. un V. Rozentāli, E. Rozentāls, L. Maurers, A. Reinfelds, V. Šteins, V. un O. Poltraki, F. Līdaks, E. Šnikvalds, A. Dambergs, M. Spulgerāns, E. Gehards, A. Legzdiņš un E. Gaitnieks.**

Ievērībai!

Izlabots godalgošanas protokols strīpojot **Liepājas novadā 143. Saldus mazpulku** no godalgoto skaita un tā vietā ievests **268. Saldus pagasta mazpulks,** piešķirot — III godalgu Ls 10.— naudā.

Valkas-Valmieras novadā no godalgoto skaita strīpots **574. Ainažu pilsētas** un tā vietā ievests **649. Ainažu pagasta mazpulks,** piešķirot atzinības rakstu.

Draudzīgais aicinājums kuplinājis arī mazpulku bibliotekas. Pateicoties Dr. **K. Ulmaņa** draudzīgam aicinājumam, Mālpils mazpulkam ziedojis grāmatas: Kultūras fonds, L. L. Kamera, Centrālā izglītības savienība, Mālpils piens. sab., Mazpulka vadītājs J. Ķiploks, K. Lazdiņš un E. Galiņš. Valters un Rapa, Mālpils 6-kl. pamatskola un mazpulku dalībnieki: J. Eicēns, Ilga Jansone, Alfr. Klinsons, P. Bernhards un Dagmāra Bernharde.

Ziedotas pavisam 12 grāmatas. Pats mazpulks jau iegādājies 12 grāmatas.

Brenguļu mazpuka karoga, svinīgā solījuma svētki un ražojumu apskate notika Brenguļu pamatskolas telpās.

Svinības sākās ar dievkalpojumu un karoga iesvētīšanu. Svētrunu teica un karogu iesvētīja Strenču draudzes mācītājs Lorbergs. Karogu mazpulkam dāvinājusi Brenguļu aizsargu nodaļa. Pēc karoga iesvētīšanas, mazpulka dalībnieki nodeva svinīgo solījumu, kuŗu pieņēma Valkas-Valmieras nov. mazp. insp. H. Baltietis.

Tālāk sekoja šolo deklamācijas un nacionālās dejas dalībnieku izpildījumā. Svētku diena noslēdzās ar saviesīgu vakaru.

Ražojumu apskatē 1. god. piešķīra: A. Lācītei, A Garselei, E. Balodim, V. Truntam, E. Brantam, R Liepiņam, V. Vilciņam. E. Laurim. II — A. Brantei, R. Strazdiņam, E. Liepiņam, E. Kalniņam un A. Bērziņam. III god. p ešķīra 8 dalībniekiem.

Misas-Dugānes mazpulks sarīkoja decembrī ražas apskati un karoga svētkus.

Garīgo aktu izpildīja un karogu iesvētīja Iecavas-Lambartes dr. māc. J. Lūsis.

Svētkus atklāja un karogu pasniedza mazpulkam Jelgavas novada mazpulku insp. agr. K Pelēķis.

Karogu mazpulkam dāvāja enerģiskais Misas pagasta rakstvedis A. Ūdris

Muižnieku māju īpašnieki devuši zemi kartupeļu stādīšanai mazpulka vajadzībām.

Pabažu mazpulka ražas apskate un karoga svētki notika 8 decembrī vietējā tautas nama zālē. Garīgo aktu vadīja Krimuldas draudzes māc. Baumanis.

Karogu dāvināja Bīriņu krāj-aizd. s-ba „Bite". Par balvām bija parūpējušies citi labvēļi, sevišķi Pabažu pagasta valde un Bīriņu piensaimn. s-ba. Ražas apskatei beidzoties LLK pārstāvis agr. J.Muzikants izdalīja godalgas un balvas.

Umurgas mazpulks „Zieds" Umurgas lauksaimniecības skolā atklāja Fr. Bārdas piemiņas stūrīti

Ražas apskates un svinīgā solījuma svētki Spāres mazpulkā. Apskatē ar saviem ražojumiem piedalījās 11 mazp. dalībnieki. Ražas apskati atklāja un svinīgo solījumu pieņēma Talsu raj. agr. K. Kreicmanis.

Pagājušā vasarā mazpulks audzēja cigoriņus un cukurzirņus. Sevišķi cigoriņi bija labi auguši, par ko I godalgas izpelnījās R. Gailis, H. Freimanis, K. Freibergs, A. Vālbergs. II god. A. Asplints, E. Svilpe, K. Taubenbergs. III god. A. Mertens, R. Čače, A. Svilpe un A. Hāns.

Dalībnieki savus svētkus kuplināja dziesmām, deklamācijām un oriģinālu apkūlību inscenējumu, ko skatītāji uzņēma ilgiem aplausiem

Augšpils mazpulka karoga un svinīgā solījuma svētki ar ražojumu apskati notika Augšpils bieži apdzīvotā vietā, pamatskolas telpās. Augšpils pagasta valdes dāvāto karogu pasniedza pagasta valdes loceklis Rozītis. Svētki beidzās ar tautiskām rotaļām, robežsargu pūtēju orķestra pavadībā.

Svinīgā solījuma svētki pie Ziemassvētku eglītes Mālpils Kniedziņu mazpulkam notika Ķikutu pamatskolā.

Svētrunu teica vietējais mācītājs Reinsons, aicinot ja natni klausīt Dievam, klausīt vecākiem, mīlēt dzimto zemi un kalpot tai.

Sekoja priekšnesumi — deklamācijas. Rosīgo mazpulka vadītāju E. Meijeri mazpulka dalībnieki sumināja un pasniedza skaistu balvu. Svētki bij pulcinājuši apmeklētājus ļoti kuplā skaitā. 22. decembrī svinīgo solījumu nodeva Mālpils mazpulka dalībnieki. Plašajā Mālpils 6-kl. pamatskolas zālē pie spožās svētku eglītes svinīgo solījumu parakstīja 12 dalībnieki. Sekoja mazpulku dalībnieku priekšnesumi: deklamācijas un ļoti labi izstrādātie rakstu darbi. Vadītājam par nenogurstošo un ierosinošo darbu dalībnieki pasniedza balvu Gaišs prieks un sirsnība bij izjūtami abu mazpulku sarīkojumos.

Ipiķu mazpulks rīkoja savus pirmos ražas apskates svētkus 8. decembrī jaunajā Ipiķu pamatskolā. Rūjienas raj agr. A. Ozols vadīja ražas apskati un atklāja svētkus. Sekoja ražojumu apskate un balvu izdalīšana. Apbalvotie savas balvas saņēmuši stājās līdz ar citiem dalībniekiem korī un sava vadītāja, kora diriģenta Rikmaņa vadībā ar garu, jautru dziesmu kamola ritinājumu kuplināja svētku cienu. Sekoja teātra izrāde.

Indras mazpulks sarīkoja karoga un svinīgā solījuma svētkus, kas bija pulcinājuši skaistajās Indras valsts pamatskolas telpās ap 500 apmeklētāju. Piedrujas pagasta valdes pārstāvis pag. vec. vietnieks P. Ozoliņš nodeva mazpulkam dāvāto karogu.

Pendigas mazpulka svētki. Terneja pag. Pendigas mazpulks kopīgi ar skolas padomi rīkoja eglītes vakaru ar mazpulka karoga iesvētīšanu. Māc. R. Slokenbergs noturēja garīgo aktu un iesvētīja karogu. Mazpulku inspektors agr. H. Baltietis pasniedzot karogu, plaši apzīmēja simbolus un izteica sirsnīgu pateicību karoga dāvinātājai — Skolas padomei. Sekoja arī labi iestudēti dramatiski priekšnesumi un kora dziesmas.

Daudz laimes, darba prieku un sekmes

vēlē šo rindiņu rakstītāja 403. Jāņavārtu mazpulka dalībniece Valīda Jansone 12. g. veca VI kl. skolniece

Sirsnīgi pateicos Tev, Ludviķi Palm' par piesūtīto visu mazāko un skaistāko eglīti. Viņa man bij iedalīta starp citām eglītēm tālāk nodošanai. Bet tā ka viņa bij no visām tā mazākā un skaistākā, tad paturēju to priekš sava brālīša 6 g. vecā Olafa. Viņš ir liels dabas un dzīvnieku mīļotājs. Skolu gan viņš vēl neapmeklē, bet nāk bieži man līdz uz mazpulku sanāksmēm, mazpulcēnu vidū jūtas ļoti labi un ieskata sevi par nākošo mazpulka dalībnieku. Olafam katru gadu vajaga savu eglīti. Tad nu arī nolēmu Tavu eglīti viņam dāvināt. Priekam un gavilēm nebij gala, kad saņēma Tavu eglīti, kura tika ielikta ūdenī, novietota uz galda un ar visskaistākām lietiņām greznota.

Mans brālītis solās pie Tevis braukt ciemā un redzēt, kā aug citas eglītes un cik Tev esot zirgu un citu lopu.

Mēs, Rīgas mazpulku dalībnieki arvien esam jutušies garā saistīti ar lauku biedriem, bet tagad vēl dziļāki, vēl vairāk to izjūtam pēc lielās „Mazpulku darbu izstādes", kur salījām vienā kopējā, nedalāmā un nešķiramā saimē un kura saites, šie mazie, krāšņie, atsūtītie mūsu brīvā zemē augušie kociņi, savelk mūs ciešāk.

Mēs mērķi sniegsim,
Un uzvaru gūsim,
Kad vienoti būsim.

Mēs mūsu mazpulkā rosīgi strādājam, gatavojamies dažādiem referātu vakariem un sanāksmēm. Ziemas svētkos dedzinājām eglīti. Pēc garīgā akta mazpulku dalībnieki uzstājās ar deklam cijām, mūzikas priekšnesumiem un sarunām. Uzveda arī ludziņu „Aiz durvīm". Pēc tam notika vakarēšana pēc senču parauga ar „zirņiem un cūkas šņukurīti", plāceni ar medu un miestiņu (kvasa). Tad gāja rotaļās un dejoja tautiskas dejas. Svētkos piedalījās arī Rīgas novada mazpulku inspektors A. Eglītis.

Vēlētos no Tevis kādas atbildes rindiņas saņemt par Tevi un Tava mazpulka darbu un dzīvi, kā arī vai esi apmierināts, ka eglītes ieguvējs bij mazais Olafs.

Pasveicini savus vecākus, brāļus un māsas (ja tādi Tev ir) un arī Tev pašam sveikas no

Validas un Olafa Jansoniem.

Rīgā, 1936. g. 26. janv.

Redakcijas piezīme: Jāņa vārtu mazpulka dal. Valida Jansone, pateikusies lauku mazpulku dalībniekiem par svētku balvām. Vienu viņas pateicības vēstules norakstu še nodrukājam.

● **Paziņojam visiem mazpulkiem, ka Kultūras Fonda piešķirtie brīveksemplāri trūcīgiem mazpulku dalībniekiem ir jau visi sadalīti,** apmierinot pašus trūcīgākos un ievērojot pieprasījumu saņemšanas kārtību. Saskaņā ar paziņojumu pag. g. „Mazpulka" 12. numurā brīveksemplāru pieprasījumi bija jāiesūta līdz š. g. 10. janvārim. **Visiem dalībniekiem, kuŗiem brīveksemplāri ir piešķirti, tie ir jau nosūtīti. Tiem dalībniekiem, kuŗi līdz šim vēl nav saņēmuši š. g. „Mazpulka" 1. numuru brīveksemplārs nav piešķirts.** Ja vēl kādi dalībnieki vēlētos saņemt „Mazpulku" par maksu, tad mazpulka vadītājam par to jāziņo „Mazpulka" ekspedīcijai uzdodot par jaunu abonentu adreses, jo brīveksemplāru pieprasījumā uzdotās adreses nevar tikt ievērotas.

● **Mazpulku darbu izstādē piešķirtās godalgas un Kultūras Fonda piešķirtie bibliotekas grāmatu komplekti jāizņem noteikti līdz š. g. 1. martam. Mazpulkus, kas piešķirtās godalgas un grāmatas līdz minētam datumam nebūs izņēmuši, uzskatīsim kā labprātīgi atteikušos un godalgas un grāmatas ieskaitīsim mazpulku kustības veicināšanas fondā.**

● 565. Putānu mazpulks un 564. Greižu mazpulks uz pašu vēlēšanos apvienoti nosaucot jauno mazpulku par **564. Augstkalnes mazpulku.**

● 61. Kazdangas mazpulks pārdēvēts par **61. Kazdangas vidusskolas mazpulku.**

● 82. Nurmuižas-Dzedru mazpulks, uz pašu vēlēšanos pārdēvēts par **82. Ķūļu-Dzedru mazpulku.**

● 427. Kazdangas pamatskolas mazpulks pārdēvēts par **427. Kazdangas mazpulku.**

● 680. Rīgas jūrmalas pils. 3. pamatskolas mazpulks, uz pašu vēlēšanos pārdēvēts par **680. Mellužu mazpulku.**

● **Pilsētu mazpulku dalībnieki un dalībnieces, kas vēlētos pa vasaru iet par ganiem uz laukiem, lūdzam pieteikties LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā, kas uzņēmusies starpniecību vietu apgādē.**

Būsim izturīgi

O. DARBIŅŠ

Lielajā Pasaules kaŗā mūsu tēvi izklīda tāļā pasaulē. Bet visur, gan ziemeļos pie Ledus jūŗas, vai karstajos dienvidos zem cipresēm, gan Sibirijas taigās, vai Amerikā, visur latvieti cienīja darba izturības labad. Visur latviešu darbs bija pirmā vietā.

Latviešu tēraudcieto izturību veidoja grūtību uguns gaŗajos verdzības gados. Gadu pie gada grūtajās gaitās veidojās mūsu tēvu darba izturība, gadu simtus ilgi tie paturēja seno latviešu priecīgo darba spītu, lai vērtīgās rakstura īpašības nodotu mums jaunajiem kā dārgāko mantojumu. Lūk — mūsu pienākums atstāto mantu vairot!

Brienot dziļās sniega kupenās uz skolu, kuŗš gan nav gribējis piesēst uz mīksti apsnigušā celma un atstiept kājas, bet cik gan vajaga, lai skolu nokavētu un celms joprojām paliek sēžot viens pats ceļa malā, bet jūs ziedošiem vaigiem esat pirmais skolā.

Kuŗš gan braucot līdzi tēvam meža gaitās nav gaidījis ātrāki pusdienas laiku un vakara krēslu, lai ātrāki tiktu pie siltās krāsns mājās, bet pamest tēvu mežā vienu nevar, jūs neminiet ne vārda un dziļā tumsā zirdziņam sprauslojot lepni brauciet mājup kā liels mežinieks. Cik labi, ka tēvs pat nenojauda jūsu sliktās domas un cik mīļa tagad ir krāsns.

Kuŗš gan ejot aiz ecešas, rijot sakaltušās zemes kodīgos putekļus, gaiņājot nekrietnos knišļus un mirkstot karstās saules izspiestos sviedros, nav gribējis atlaisties vēsā krūmu ēnā un — tomēr spītīgi saraujas groži, naskāki pazib kājas irdenajā zemē un līdz pusdienām tīrums uzecēts.

Kuŗš gan velkot izkapti rasainā zālē nav gribējis atstiept muguru un pavērties rīta jaukumos pāri kūpošai pļavai, bet tad apstātos vāla ritms, salūztu pļāvēju rinda un — tas vairs nebūtu darbs. Izturēt pļāvēju rindu līdz galam jaunā pļāvēja lielākais prieks.

Dien dienā krājot vienu gadījumu pie otra mēs rūdāmies līdzīgi mūsu tēviem. Katrs gadījums darbu izturot līdz galam ir akmentiņš tai ēkai, kas augstāki ceļ mūs pašus un līdz ar mums mūsu tautu un valsti. Pat vaļas brīžos risinot dažādos prāta uzdevumus, mēs vingrinām savu izturību. Lai visniecīgākais liktos darbs, mums jāmācās nevis padoties un rokas nolaist, bet atsākot par jaunu, no citas puses, pārdomājot, panākt, lai mērķis vienmēr būtu mūsu.

It spilgtu piemēru pieved mūsu Virsvadonis **Dr. K. Ulmanis:** „Kādam zēnam reiz prasīju, kā viņš izmācījies ar slidām skriet. Pavisam vienkārši, — skanēja atbilde, — es tikai katru reizi, kad biju gar zemi novēlies, cēlos atkal augšā un skrēju tālāk."

Ja mēs tik tālu jau cienīsim darba izturību, ka pratīsim piecelties un iet tālāk, tad būsim droši, ka esam ceļā uz augšu.

Jautrā matēmātika

4. SĒTA AP EZERU.

Uz visām četrām debesspusēm no ezera atrodas lauku mājas (zīm. 1.). Govju kūtis visām mājām ierīkotas ezera pusē. Nesen tuvumā ievilka jaunu dzelzsceļa līniju un skaistajā ezera krastā saradās vasarnieki. Bet vasarniekiem nepatika, ka ezeram piekļūst arī govis un viņi māju īpašniekiem uzstādīja prasības, lai ierīko sētu.

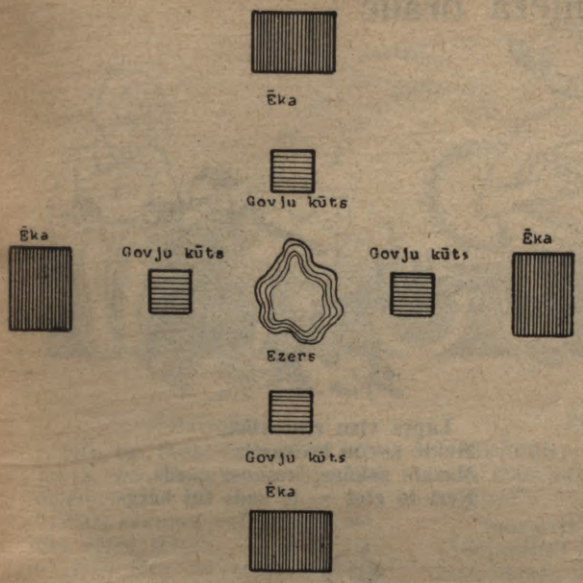

Vai iespējams ierīkot nepārtrauktu sētu, kas govīm aizsargātu pieeju ezeram, bet tanī pašā laikā vasarnieki ezeram piekļūtu netraucēti?

Ja sētu iespējams ierīkot, tad kā panākt, lai viņa izmaksātu vismazāk, tas ir lai tā būtu visīsākā?

Kad uzdevums atrisināts, uzzīmējiet ezera un četru māju plānu un dodat uzdevumu risināt arī saviem tuviniekiem.

Uzdevis **P. Vaivods,** Jasmuižas mazpulkā.

5. Kā aizsargāt pilsētu?

Pilsētu ieslēdz četras sienas. Pilsētas sargos skaitās 300 drošsirdīgu kaŗavīru. Kā novietot kaŗavīrus, lai katru sienu sargātu 100 sargu?

Uzdevumu atrisinājumi

(Skat. „Mazpulks" Nr. 12., 1935. g. „Vaļas brīžos")

1. Zaķīši un vāveres. Lai zaķīši ar vāverēm apmainītos vietām jālec vismaz 16 reizes.

1-5, 3-7, 7-1, 8-4, 4-3, 3-7, 6-2, 2-8, 8-4, 4-3, 5-6, 6-2, 2-8, 1-5, 5-6, 7-1.

(Skaitļi norāda, no kuŗa celma uz kuŗu jālec, piem.: „1-5" nozīmē ka zaķītis lec no 1. celma uz 5. u. t. t.). Lēcienu kārtība var būt arī citāda, bet jāievēro uzdevuma noteikumi.

Pareizus atrisinājumus iesūtījuši sekoši mazpulku dalībnieki: **Dobeles-Bērzbeķes:** R. Pūce, **Ārlavas-Popervāles:** F. Lēdakšs, **Stāmerienes:** E. Rudzītis, **Nirzas:** V. Aglišs, **Stalģenes:** J. Kučers.

2. Kā izgatavot? Kārlīša brīnumkuba noslēpums diezgan vienkāršs (skat. zīm.). Kuba atsevišķo daļu izciļņi un gropes taisīti nevis krustā, kā tas liekas pavirši uzskatot, bet gan līdztekus diagonālēm. Tādā veidā augšējās kuba daļas izciļņus viegli iebīdīt apakšējās daļas gropēs.

3. Cik ilgi mazpulkā? Viens mazpulka dalībnieks mazpulkā darbojas jau 6 gadus, bet otrs — 3 gadus, jo 6 : 3=2 un (6—2) : (3—2)=4.

Pareizus atrisinājumus iesūtījuši sekoši mazpulku dalībnieki: **Šķibes:** B. Ģinters, **Durbes:** K. Enģelis, **Nirzas:** V. Aglišs, **Ārlavas-Popervāles:** F. Lēdakšs.

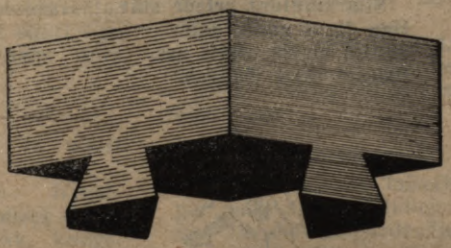

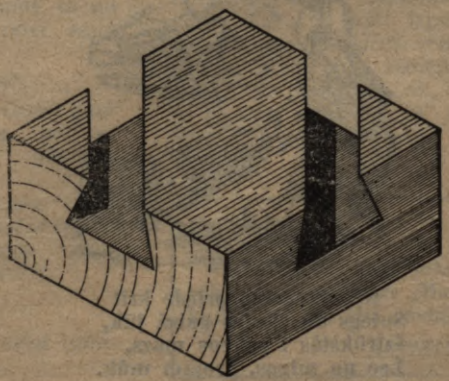

Jānis Biete mežā brauc

Brīvā laikā Jānis Biete
Tēvam līdzi mežā brauc,
Bēris ceļu labi zin
Jāņa domu dzijas tin.

Lapsa visu rītu klīst,
Meklē sevīm brokastis
Mazais zaķēns, kumoss gards,
Ķert to ciet — te sods tai bargs.

Silā smuidra priede stāv
Ilgu ilgus gadus jau.
Jānim cirvis, zāģis ass,
Priedei drīzi jāgāžas.

Redzat, meistar, kādu mantu
Mežā braucot dabūju.
Šujat apkakli man lepnu —
Salā ausīm silti būs.

Brākšķēdama priede krīt
Sniegs un skujas gaisā jūk,
Iztrūkstās i zaķens mazs,
Lec no migas, projām mūk.

Stiprais sals un sniegputenis
Biešu Jāni nebaida,
Lapsas ādas apkakle
Ausis viņam sasilda.

Netaisnība.

„Ko tu tāds domīgs?" tēvs jautā no skolas pārnākušam dēlam.

Zēns sākumā vairas atbildēt, bet vēlāk saka:

„Es, tēt, nevaru saprast, kamdēļ mūsu skolotājs tik netaisns. Viņš pats saka: „kļūdīties ir cilvēcīgi", bet kad es rakstot pirmā vārdā izlaidu garumzīmi, skolotājs izbāra mani visas klases priekšā.

Pilsētnieks uz laukiem.

Pilsētnieks Peika ziemas vidū aizbrauc uz laukiem „strādāt". Otrā rītā saimnieks liek puisim iejūgt zirgu. Nevarēdams pajūgu sagaidīt, saimnieks iet puisi meklēt un atrod viņu stallī galīgā tumsā.

„Nu kas tad būs? Vai drīz būsi sajūdzis?" viņš apvaicājas.

„Nezinu, saimniek. Es nevaru zirgam uzlikt iemauktus. Liekas, viņam ausis sasalušas ragā," no tumsas atskan Peikas izmisušā balss. Kad pārsteigtais saimnieks iededzina sērkociņu, viņa acīm atklājas neparasts skats: Peika nosvīdis pūlās Raibaļas galvu dabūt cauri iemauktiem.

Aprēķins.

Tēvs: „Atkal jau vēstule no skolotāja, ka tu, puika, nemācies! Kas no tevis iznāks, slinķis tāds!"

Zēns (raudulīgi): „Tēt, kad izaugšu liels, es palikšu par Ziemassvētku vecīti."

Tēvs: „Ko tu niekojies! Kas tas tev par amatu?"

Zēns: „Ja. Ziemassvētku vecītis strādā tikai vienu reizi gadā un tomēr visi viņu mīl un slavē."

Piemērs.

Skolotājs: „Sinepīt, vai tu vari man pateikt, kas ir vientiesītis?"

Sinepītis (stomīdamies): „Vietiesītis? Vientiesītis, skolotāja kungs, ir piemēram, tāds puika, kas saulainā dienā smaidīdams nāk skolā."

Izpildīta vēlēšanās.

Pusaudzis (bibliotekā): „Šoreiz es vēlētos kādu sevišķi saistošu grāmatu, kaut ko tādu dziļu . . ."

Bibliotekars: „Lūdzu, te būs: 20.000 jūdzes okeana dziļumā."

Zvejnieka dēla atbilde.

Skolotājs: „Puniņ, ko Noass darīja šķirstā?"

Mazais Puniņš: „Makšķerēja, skolotāja kungs, bet slikti, jo viņam bija tikai viens pats pāris tārpu."

Prieks.

Māte: „Meitiņ, vai tu viesībās uzvedies labi?"

Mazā: „Jā, māmiņ. Krustmāte pat vairākas reizes sasita rokas teikdama: „Ak, kungs, bērnu ar tādu uzvešanos es nu gan redzu pirmo reizi savā mūžā."

„Miera eņģelis".

„Tēt, Ernests ar Gusti gandrīz pirmīt sakāvās, bet es tiem to neatļāvu," Kārlēns stāsta tēvam.

„Tas ir labi, manu zēn," tēvs viņu slavē. „Kā tu to izdarīji?"

„Es vienkārši viņus abus iemizoju," Kārlēns atbild.

Gardēdis.

„Dēliņ, kamdēļ tu neēd bumbieri?"

„Es māt, pagaidīšu, kamēr atnāks Kārlēns — kad otram tek siekalas, tad pašam garšo labāk."

Dabas zinību stundā.

„Janci, kādi zobi nāk pēdējie? „Mākslīgie, skolotāja kungs."

Zirgu taisītājs.

„Mamiņ", teica kāds mazs zēns pārnākot mājās „Es redzēju vīru kas taisa zirgus."

„Vai tu tikai nerunā niekus?" jautāja māte.

„Nē" viņš atbildēja „Viņš zirgu gandrīz jau bija nobeidzis pagatavot jo pienagloja tam pakaļkājas."

Nepalīdzēšu vis.

Dēls: „Papiņ, ābolā, kuŗu noēdu, bija tārps, es tārpu arī noriju."

Tēvs: „Ko, noriji? Uzdzer labi ātri ūdeni, tas ātrāk noies lejā."

Dēls: „Nekā nebūs, lai rāpo vien pats."

Kad nemazgājas.

Kāds Londonas labvēlis reizi par gadu ar specialvilcienu aizved visus avīžu pārdevēju zēnus ekskursijā ārpus Londonas kādā vietā kur tie var izpeldēties Temzā cik vien sirds vēlās.

Kad kāds no zēniem līda ūdenī, cits piebilda. „ak, Bil, cik tu gan esi netīrs!" „Jā" atteica Bils „Es pērn nokavēju spciālvilcienu."

Lasītājiem.

Kam gadās kāds joks, uzrakstait un atsūtiet „Mazpulkam", lai arī citi pasmietos.

Redakcija.

Telegrammas mīklu (skat. „Mazpulks“ № 12) vēl atminējuši šādi mazpulku dalībnieki:

Ērģemes: V. Kots; **Ipiķu:** E. Kartofelis, K. Tilts, **Priekuļu lauks. vidussk.:** A. Jaunvīksna; **Valgundes I:** E. Veļa **Ozolkalna:** V. Celmiņš; **Jaunlatgales II:** A. Pelēka; **Adamovas:** A. Voskans; **Kacēnu-Jāņa Cimzes:** E. Vītolnieks, G. Cēsnieks, H. Raikovskis, E. Svārups; **Sabiles:** C. Dambergs; **Skujenes:** A. Freivalds.

Saimnieka mīklas atminējums.

(Skat. „Mazpulks“ № 1.)

Puisis par beidzamo dienu saņēma Ls 5.368.709,12, par visām 30 nostrādātām dienām Ls 10.737.418,23.

Pareizus mīklas atminējumus iesūtījuši sekoši mazpulku dalībnieki:

Rankas: J. Apsīts; **Padures-Ivandes:** L. Zeidaka; **Nītaures:** A. Treija; **Penkules:** K. Rausis; **Raunas un apkārtnes:** E. Kalniņš, R. Čunda, O. Plūme, J. Zālītis, E. Bunga, V. Mazvagalis, R. Odiņš; **Raunas-Mežoles:** L. Runcis, A. Lubūsis, V. Lubūsis, F. Pētersons, P. Mende; **Grostonas:** J. Liepa; **Jaunpiebalgas-Silzemes:** J. Štāle, E. Salmiņš, K. Klauss, V. Salmiņš; **Jūrkalnes:** A. Raibarte; **Ļaudonas:** A. Bleiva, A. Laukabriedis, V. Krūmiņš; **Rūjienas-Rāmnieku:** J. Svīķis, O. Svīķis; **Bīriņu:** A. Āboltiņš, E. Kukurs; **Pabažu:** J. Brīvulis; **Rencēnu:** H. Kuplis; **Kazdangas p-sk.:** A. Briedis; **Karsavas II.:** V. Kaširenkovs; **Ķēču-Annas:** V., A. Bremmaņi; **Kalsnavas:** R. Bergs; **Liepupes:** J. Prauliņš; **Ainažu pilsētas:** M. Dreijalte; **Sustas:** R. Ķudis, Ž. Ķudis; **Jaungulbenes-Gulbīša:** V. Viļumsons; **Juunraunas:** J. Briedis; **Raunas-Jāņa:** A. Cērūzis, P. Kaugars, R. Apinis; **Kronvalda:** A. Loze.

Skaitļu mīkla

uzdevis J. Lemķins—Džūkstes mazpulka dalībnieks.

Jāatrod trīscīparu skaitlis.

Ja šos cīparus nostāda otrādi, t. i. pirmo ar trešo samaina, tad pirmā un jaunā skaitļa summa ir 1050, bet ja nō pirmā (meklējamā) skaitļa atņem otru, dabujam skaitli, kurš saskaitīts ar pirmo skaitli dod 822. Ja meklējamā skaitļa atsevišķos cīparus savstarpēji sareizina, dabū skaitli, kas 13 reizes mazāks par meklējamo skaitli.

Mīklas atminējumi iesūtāmi „Mazpulka“ redakcijai, Rīgā, Bāznīcas ielā 4-a līdz š. g 1. martam, uzdodot atminētāja vārdu, uzvārdu, mazpulka nosaukuma un Latv. Lauksaimn. kameras reģistrācijas numuru.

Saturs:

	Lp. p.
Panākumu atslēga. Arn. Lūsis	49
Sveču mēnesī	51
Pārpratums (turpinājums). Anna Sarma	52
Atsauksmes sacensībai „Ciema vecākais“	57
20. gadu simteņa vikings	58
Indiānis — dzīvnieku draugs un sargs	60
Pilsētnieki laukos. Vilis Miķelsons	62
Meklēsim karavīru kapu vietas. Virsltn. Likerts	63
Mazpulku dalībnieki — veselošanās augu audzētāji un ievācēji. R. Jākobsons	64
Mans sinepju lauciņš. K. Engelis	65
Kādus putnus audzēsim. H. Veldre	66
Kopsim istabas puķes. V. Nesaule	69
Mazpulku dalībnieku pašreizējie uzdevumi. Agr. K. Ķirsis	71
Citu darbs. Ilo	74
Daiļa māja. I. Zauls	77
Kā pagatavot sev istabas iekārtu (turpinājums). J. Bīne	78
Jauns ceļa rādītājs. B. Radziņš	80
Mazpulka dalībnieks — disciplinēts cilvēks. A. Skalda	82
Padomi slēpotājiem - iesācējiem. V. Cekuls.	84
Grāmatu apskats	88
Mazpulku dzīve	89
Paziņojumi	91
Vaļas brīžos	92
Jānis Biete mežā brauc	94
Joki	95
Mīklas	96

Izdev.: Latvijas Lauksaimniecības kamera. Atbildīgais redaktors: RUDOLFS DZĒRVE.

L. Audze grām. sp. Rīgā, Bāznīcas ielā 4-a (L. L. Centrālbiedrības gr. sp. nomnieks). 696. Šis numurs iespiests 24.000 eks.

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu skārdu fabrika

Rigā, Tērbatas ielā 78, tālr. 92227.

NOLIKTAVA:
Tērbatas ielā 24, tālr. 27629.

Pastāvīgi lielā izvēlē

dāmu, kungu un bērnu apavi, kā arī speciāli aizsardzēm piemērotas krāsas kurpes.

Apavu nams „ALMA",

Rīgā, Kr. Barona ielā № 15.

Mazpulku formas tērpu zeķes P. Taškovs Rīgā, dabūjamas latviešu uzņēmuma veikalā

Tērbatas ielā № 7, Dzirnavu ielas stūrī, ieeja no Tērbatas ielas.

Turpat dabūjami visāda veida adījumi un trikotāžu izstrādājumi.

Sabiedrība „Kaŗa invalīds"

Rīgā, Brīvības ielā 2, tel. 29386 un Parka ielā 8, tel. 24272, 33103.

Grāmatas. Rakstamlietas. Porcelans.
Mākslas keramika. Rotaļlietas.

Tabakas preces vairumā. Laikraksti, žurnāli, grāmatas vairumā

Latvijas Lauksaimniecības kamera

ar šā gada **1. februāri** atveŗ Rīgā, Elizabetes ielā 63, dz. 1, tālr. 26454

starpniecības biroju

šādu lauku īpašumu pirkšanai - pārdošanai, nomāšanai - iznomāšanai:

a) parastām lauku saimniecībām, kā vecsaimniecībām, tā jaunsaimniecībām, dārzu un amatnieku saimniecībām un apbūves gabaliem;
b) lauku rūpniecības uzņēmumiem, kā: dzirnavām, kaļķu un ķieģeļu cepļiem, koku zāģētavām;
c) lauku rūpniecības mašīnu komplektiem un atsevišķām lielākām mašīnām.

Pārdodamos un iznomājamos īpašumus var reģistrēt arī pie LLK novadu un rajonu agronomiem.

Par starpniecību birojs ņem nelielu atlīdzību.

Latvijas Lauks. kamera

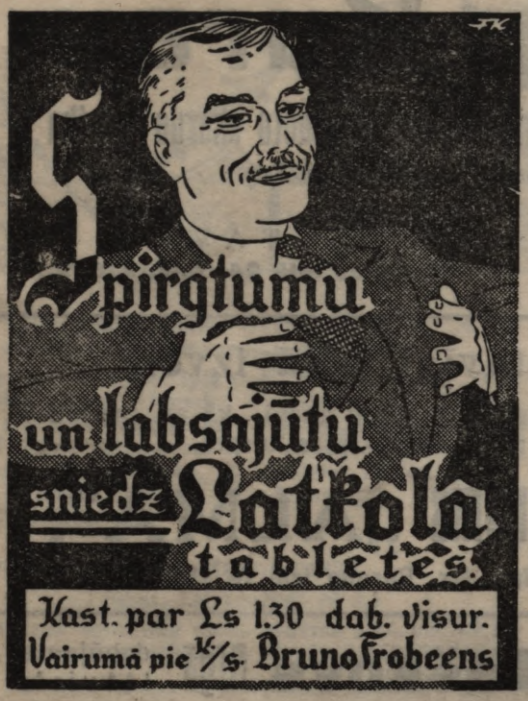

K. Bodnieka

manufaktūras preču tirgotava

Rīgā, Kr. Barona ielā № 28-a.

Nodaļas:

Rūjienā, Rīgas ielā № 2.
Talsos, Lielā ielā № 38.
Jelgavā, Pils ielā № 6/8.

Pastāvīgi krājumā:

Zīda un vilnas audumi.
Baltpreces.

Logu priekškari, celiņi, mēbeļu drānas.

A.-S. „Latvijas Centrālais Sēklu Eksports"

apgādā lauksaimniekiem pavasara sējas vajadzībām tīršķirnes sēklas labību, āboliņa, bastarda, timotiņa un zāļu sēklas;

slēdz līgumus ar lauksaimniekiem un viņu organizācijām par dārzāju un cukurbiešu sēklu audzēšanu;

pieņem par valdības noteiktām cenām sarkanā āboliņa, bastarda un timotiņa sēklas;

pieņem kontraktētas dārzāju sēklas.

A.-S. „Latvijas Centrālais Sēklu Eksports"

Rīgā, Dzirnavu ielā 87/89.

Tālruņi: direktors - rīkotājs 27153, sēklu iepirktavas 31044.